

ՐԱՏԵԻԽԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 207 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VII, No. 45, November 28, 1925

Ճիւղ 7, Նօ 45, Նոյեմբեր 28, 1925

ԱՏՐԷՍ ԹԵՊՏԻԼԱԹԸ

Բահնիւմանըն, քէզալիք Յ. Գ. Գրիգորեանըն վէ Տօզ. Ա. Նազգաշեանըն էսքի էտրէսլէրի թէպտիլ օլմուշ տըր. Եէնի էտրէսլէրի շու տըր. —

207 Lexington Avenue

New York, N. Y.

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՍՈՒՉՈՒՄԸ ՆԷ՞ ՏԻՐ

Սուլթան Համիտին էյամընտա Գիւրտլէր Սարփութ վալիսինտէն մէմնուն գալմատըզլարը պիր կիւնտէ Սուլթանա խապէր կէօնտէրիպ տէմիլէր, «Եա պու վալիյի պուրտան գալտըր, Եօզ իսէ պիզ տէ պուրտա կեալըր գըրար ըզ:» Պունտան պիր գաչ սէնէ ագտէմ Եէհուտիլէր Պաղեստինտէ Եէրլէշմէյէ չալըշըրքէն Ինկիլիզ հիւքիւմէթի Եէհուտիլէրին պու թէչէպպիւսիւնիւ թէչիլիզ էյլէտիյի իչիւն Երուսաղէմ Արապլարը Ինկիլիզէ խապէր կէօնտէրիպ տէտիլէր, «Պու մազսէտտէ իսրար էտիլիստէ պիլ տէ Անատօլուտա Քրիսթիյանլարը գըրարըզ»: Անատօլուտաքի Քրիսթիյանլարըն Պաղեստինտէքի Եէհուտիլէրէ նէ՞ ալազասը օլապիլիբ իտի: Թիւրքիտա էվրօփա տէվլէթլէրի ինթրիզլար Եափըյօր տէյու օրատաքի էրմէնիլէր գըթալա օղրատըլար: Շիմտի տէ Սիւրիտա Ֆըրանսըզլար իսլամ Արապլարա գարշը Քրիսթիյան Սիւրիալըլարըն թարաֆընը թուրքույօր տէյու օնլար պիրիպիլէրինէ տիւչիւյօրլար,

արատա մուհաճիր էրմէնիլէր գըրըլըյօր: Շամտա 240 ասըլարա գարշը 50 էրմէնի մուհաճիրլէրին գաթլ էտիլտիյի խապէր վէրիլէյօր: Նի՞ չիւն: էրմէնիին սուշը նէ՞ տիր:

Արապ օլտուն Տիւրքիւ օլտուն, նի՞ չիւն տէմէյօրլար քի շու զէվալը Եհալի, պէօյիւք թէատտիլէրտէն վէ աղըր միւզալազալարտան գաշըպ շուրալա իլթիճա էթմիլէր, պունլարըն սուշու Եօզ: էրմէնիյի էսիրկէյինիլ:» Նի՞ չիւն պունու տէյէմէտիլէր: Պու իլանիհայէ պէօյլէ տէվամ էտէճէ՞ք մի:

Թիւրք մուհիպպիլէրի, Թիւրքլէր տինի տէվլէթտէն ալըրընճա պիր միւճիլէ իճրա էտիլմիլ կիպի մէսրուր օլտուլար: Կէօյա քի չիմտէն սօնրա արթըզ Թիւրքիտա տին միւնազասը օլմայաճազ, արթըզ «Սէն Կեալուր պըն», «Պէն Իսլամըմ», միւճատէլէսի օլմայաճազ, հէր քէս իսթէտիյի տինէ թապի օլմայաճազ Եախօտ իսթէմէտիյի տինէ թապի օլմայաճազ: Ուիլըն՝ միլլէթլէր քէնտի նասիպինի քէնտիլէր թային էթմէլի տիր տէտիյի իչիւն, էվրօփալըլար, խուսուսա Ինկիլթէրա պիր միւսթազիլ իսլամ տէվլէթին, Եանի Թիւրքիանըն Եէրինէ, 5-10 միւսթազիլ իսլամ տէվլէթլէր թէշըիլ էթտիլէր. Մըսը, Իրազ, Հէճազ վէ սաիրէ: Վէ գանն էթտիլէր քի, «Պիլ Ուիլընըն 14 փրինսէփլէրինի իսթէրիլ», տէյէն Գիւրտլէր պիլէ Ուիլընըն մէպտէսինի Եանի Տիւնեա Տէմօզըէսի իչիւն էմին պիր Եէր օլմալը տըր մէպտէսինի մէվգիլի իճրալա գօյաճազլար: Լաքին տիւչիւնիւմէտի քի պունլար հէփ իտէալիսթ խէյալլարընտա մէվճուտ օլուպ խարիճտէ հազիլաթ տէյիլլէր տիր: Ուիլըն նէ՞րտէ,

Քիւրտ ճիւղահարկէթի ներտէ: Հազիզի Տէ-
մօզրասի նէ՞րտէ, Արապ վէ Ծէլլահն հիւքիւ-
մէթ թէսավվուրը ներտէ: Մէյտանտա պէօյիւք
պիր թարիխի էմր ի վազը վար, օնա կէօզ դա-
փամազլա իշ կէօրիւմէզ: Պու պիր ճիւղահարկէ
Քրիսթիյանլըզ վէ Իսլամլըզ տավասը տըր: Պու
տավա տէհրլէրին մէսէլէսի տիր. անըն քէօքիւ
միլլէթլէրին հայաթ ը բուհիյէսինտէ փէք տէ-
րին եէր թուրքուշ տըր: Իսլամիյէթ՝ քէնտի
թէսիթի ալթընա ալտըզը միլլէթլէրին բուհու-
նա էօյլէ Ֆիքրլէր, էօյլէ տուլլուլար եէրլէշ-
տիրմիշ տիր քի, անլէրի հիշ պիր Փաթիհ քէն-
տի էմրի իլէ, հիշ պիր ճէպպար քէնտի սիւահը
իլէ օրատան պիրտէն սէօքիւպ չըզարմաղա դա-
տիր տէյիլ տիր: Քրիսթիյանլըզ տախի տէհր-
լէր զարփընտա գարմազարըշ մուհիթ իշինտէ
էօյլէ շէքլլէր ալմըշ քի պու կիւն միլլէթլէր օլ
շէքլլէրի Քրիսթիյանլըզըն ճէվհէրի զանն է-
տիյօրլար: Վէ տէհրլէրտէն պէրու սիւրիւպ
կէլմիշ օլան պու քէշաքէշ, պու միւճատէլէյի
պիր էմր իլէ տուրտուրմաղա չալըշմազ,
Նիսկարանըն էօնիւնէ պիր տիվար չէքիւպ անը
տէհրալ տուրտուրմաղա չալըշմազ կիպի իմ-
քեանսըզ պիր թէշէպպիւս տիր:

Պազըլար պու խիւէա իլէ, վէ պու իւմիտ
իլէ օղրաշըպ տուրտուրլար: Լաքին էրմէնիլէր
պու իւմիտլէրին պիէսաս օլտըզընը պիլֆիլի,
անը թէճրիպէլէրի իլէ տուլլազտա տըրլար:

Շարք մէսէլէսի շիմտիյէտէք Իսլամ վէ
Քրիսթիյան մէսէլէսի օլմուշ, պու կիւն տէ
էօյլէ տիր, եարըն տախի էօյլէ օլաճազ տըր:
Վէ պու մէսէլէ հալլ օլունմատըզճա պու միւշ-
քիլաթ մէյտանտան գալլմայաճազ տըր:

Լաքին իսլամիյէթին գուսուրը նէ՞, վէ
Քրիսթիյանլըզըն գուսուրը նէ՞ տիր քի, անլէր
գալտըրըլմատըզճա պու մուլամմա հալլ օլուն-
մայաճազ տըր:

Մուհամմէտ Մէքքէտէն Մէտինէյէ Փիւրար
էթտիյի կիւնտէն իթիպարէն պիր էլինէ Գու-
րանը վէ տիկէր էլինէ գըլըճը ալտըզը կիւնտէն
պէրու Իսլամիյէթ հարպ տինի. օլմուշ տըր:
Քրիսթիյանլըզ տախի պէօյիւք Գօնսթանթինին
անը բէմէն տէվլէթին տինի եափտըզը կիւն-
տէն պէրու սիյասի մէսէլէլէրլէ օղրաշմազտա
պուլունմուշ տըր: Վէ իսլամիյէթ Արապիւթան
հուսուտընը կէշիպ Քրիսթիյան միլլէթլէրի
Փէթհ էթմէյէ պաշլատըզը կիւնտէն պու իքի
տինին թապիլէրի արասընտա միւճատէլէ պաշ-
լամըշ վէ հալա տէվամ էթմէքտէ տիր: Իսլամ

հալա «կէալըր գըրմազ»տան Փարիզ կէլմէմիշ
վէ Քրիսթիյանլար Իսլամ ալէյհնտէ խաչա-
կիր օրտուլարը գալտըրմազտան վազ կէլմէմիշ
տիր: Վէ պու իքի տինլէր արասընտա պու քէ-
շաքէշ տէվամ էյլէտիքճէ ագալլիյէթին այազ
ալթընտա էգիլմէսի պիթմէյէճէք տիր: Իսլամ
գալմար տինի տէվլէթտէն ալթըրլարլար,
Ղարպըն էլպիսէսինի, Ղարպըն Կիրակիսինի,
Ղարպըն հուրուֆաթընը գապուլ էտիյօրլար,
լաքին եինէ հէր նէ գէման միւսլիման օլմայան
պիր գալմ իլէ օղրաշըլարսա անլէրին «Կեա-
վըր» օլտըզընը տէրիւթըր էտիպ օլ հիսսի-
յաթլա իշէյօրլար: Վէ հէր նէ գէման Քրիսթի-
յան տէվլէթլէր գարշըլարընտա միւսլիման է-
հալինին մուգապէմէթինէ լասպ կէլիւրլէրսէ
տէհրալ օրատա Փան Իսլամիզմ վէ Ճիհատ
կէօրիւյօրլար: Վէ էրմէնի միլլէթի Իսլամ է-
հալի արասընտա պիր ագալլիյէթ թէշէքիլ էթ-
տիյի իշիւն պու իքի տէյիլմէն թաշը արասըն-
տա էգիլիյօր:

Պունա իլապէ էթմէլիյիզ պիր Ղարպ վէ
Շարք մէտէնիյէթինին իսթիլաֆընը պիր տէ
միլլէյէթ հիսսինին շիմտիքի միւֆրիթ շէքլինի
եանի Շօլիմիզմի, օ գէման կէօրէճէյիզ քի էր-
մէնի պու միւգայազալարա քէնտի «սուշու» ի-
շիւն տէյիլ, անճազ պէշէրլէյէթ թարիսինին
պու պէօյիւք գուվլէթլէրինին հասըլ էթտիյի
Փուրթունայա թուրթուլմուշ օլտուլը իշիւն
տիշար օլմուշ վէ օլույօր:

Իմտի նէ՞ եափմալը, պու պէլատան նա՞սըլ
գուրթուլմալը տըր:

Պազըլար, «Տինի թէրք էտիպ, միլլէյէթի
էլէ ալմալը,» տէյօրլար: Թիւրք զանն էտիյօր
քի տինի տէվլէթտէն ալթըմազ տէյիլ, տինի
պիւսպիլիւն թէրք էտիպ անճազ սիյասիյաթը
իլէրի կէօթիւրմէքլէ պէօյիւք օլաճազ տըր:
Քրիսթիյանլարտան նիշէլէր տինի թէրք էտիպ
միլլէյէթի թէշվիզ էթմէքլէ մէտէնիյէթի իլէ-
րի կէօթիւրիւր իզ զանն էտիյօրլար: Լաքին էվ-
րօփա տէվլէթլէրի, խուսուսա Պալլան միւ-
լէթլէրի կէօղիւմիւզ էօնիւնտէ տիր: Արալա-
րընտաքի առապէթ հիսսի նիշէ եէրլէրտէ
Թիւրքէ եա Արապա գարշը թաշըտըզլարը հիս-
սիյաթտան շէտիտ տիր:

Պիզճէ պունըն պիր եօլու վար տըր. Տինի
տօղրու մանասընտա ալըպ, անը օլ եիւքսէք
մանայա լայրզ պիր եօլտա իտարէ էթմէք տիր:
Տին առէմին քէնտի ալլապի հայաթընը եիւք-
սէք իտէլա եանի հալիգիմին իրատէք վէ

փրօկրամբնա կէօրէ իտարէ եթմէսի տիր: Ա-
խէր սէօզէրէ տին Ֆէրտին Ալլահ իլէ օլան
միւլազաթը տըր: Վէ պու միւլազաթտա հէր
Ֆէրտ տօղրուտան Ալլահա մէրպութ տըր:
Ֆէրտալէր պիրիպիրէրինէ եարտըմ էտէպիր-
լէր, լաքին պիրիպիրէրինի հիւքմ էթմէյէ սէ-
լահիյէթլէրի եօզ տըր: Շէօյլէքի հէր Ֆէրտ
քէնտի տինի գանըշնտա հուրը տըր: Ատէմին
Ալլահ իլէ օլան միւլազաթը հիւքմէթ վէ մու-
հապպէթ հիսսի իւզէրինէ միւլէսսէս տիր, վէ
պու ճիհէթտէն տին ատէմի գօնշուլարընա
տօղրու տախի հիւքմէթ վէ մուհապպէթէ սէվգ
էտէր վէ տինին էսասը Ալլահա վէ ատէմլէ-
րէ գարը մուհապպէթ վէ պու մուհապպէթտէն
նէշէթ էտէն խըտմէթ տիր: Պու էսասը հըֆզ
էտէրէք վէ տիկէրլէրին հուգուգուհա ըրայէթ
էտէրէք, հէր քէս իսթէտիյի տինի ագայիտի
գապուլ էթմէյէ հուրը տըր: Իսլամլար Գրիս-
թիայանլարա վէ Գրիսթիյանլար Իսլամլարա
գարը պու հիսսի թաշըսալար մէսէլէ նէ՝ գա-
տար Փարզը օլուր իտի:

Աճէպա նէ՝ գէման պէշէրիյէթ պու մէվգի-
յէ կէլէճէք տիր: Կէրէք Իսլամլար կէրէք Գրիս-
թիյանլար արասընտա պու էսաս թալիմ վէ
թամիմ էտիլմէք կէրէք տիր: Շիմտիքի եանլը
մէսլէքտէն էն զիյատէ զիյան չէքէն պիզ էրմէ-
նիլէր օլտուղումուզ հալտա, կէլին, միլլէթլէ-
րի պու խաթատան սաղընտըրըպ անլէրի մու-
հապպէթ վէ միւսաատէ մէսլէքինէ տալէթ է-
տէն էն ճիտտի միւլպէշէրլէր տէ պիզ էրմէնի-
լէր օլալմ, էլլիմիգտէն կէլտիյի տէրէճէտէ:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՄԻԻԹԱԼԷԱԹ

Օգու. Մատթ. 5. 43-48. «Կէօմրիւքճիւլէր
տախի էօյլէ էթմէլլէ՞ր մի:» Պաշգալարըն
եափտըղը կիպի եափմագ գօլայ տըր, վէ նիչէ
տէֆա էօյլէ եափմագ ճաիզ տիր. զիրա էթրա-
ֆըմըգտա պուլուհանլար տախմա եանլը թա-
րիգտէ տէյիլ տիրլէր: Լաքին տէրխաթըր էտէ-
լիմ քի հէր ատէմին քէնտիսի իչիւն էօյլէ վա-
զիֆէլէրի վար տըր քի օնլարը անճագ քէնտիսի
իճրա էտէպիրլի վէ քէնտիսի իճրա էթմէլի

տիր: Պուհտան մատա շու տա սահիհ տիր քի
նիչէ տէֆա արասընտա եաշատըղըմըգ էհալի
քէնտի արգուլարը վէ իշթիհալարը սէպէպին-
տէն եանլը եօլա կիտէրլէր: Էօյլէ սըրալարտա
սէնին վազիֆէն էքսէրիյէթէ պագմայարագ
հազգ վէ հազիգաթ թարաֆընտան տուրմագ-
լըղըն տըր: Ալլահ թարաֆընտա տուր:

Օգու. Երեմ. 6. 14-16. «Սէլամէթ եօզ ի-
քէն, Սէլամէթ սէլամէթ տէյերէք գալմըմ գը-
ղընըն եարասընը եիւզտէն սաղալտըրլար:» Սէ-
լամէթ անճագ փաք գալպտան, եիւքսէք մագ-
սէտտէն վէ գապթ ը նէֆստէն մէյտանա կէլիւր:
Վազիֆէնի կէօրիւր վէ գալի իրատէթլէ անը
իճրա էտէր իսէն օ գէման վիճտան սէնի պէյէ-
նիր վէ գալպինտէ սէլամէթ մէյտանա կէլիւր:
Գալպ էտնա տուլղուլարա օղրաշըր, գամիրին
սէտասը տինլէնիլմէզ, պաշգալարըն հազգը
թանըլմագսա նէ իչէրտէ նէ տիշարտա սէլամէթ
օյամագ: Անըն իչիւն ատէմ եէնիտէն տօղմալը
վէ գալպ փաքանմալը տըր: «Սիղէ սէլամէթ
պրագըրըմ. սիղէ պէնիմ սէլամէթիմի վէրիւր
իմ,» տէտի իշլասքեարըմըգ:

Օգու. Մատթ. 7. 7-12. «Աճէպա սիգտէն
հանկի՞ր ատէմ պուլուհուր քի օղրու քէնտիսին-
տէն էքմէք թալէպ էթտիյի հալտա անա թաշ
վէրէ:» Թաշ իլէ էվ եափըլըր, ճէսէտ իչիւն
թաշ տէյիլ էքմէք լաղըմ տըր: Էքմէք ճէսէտի
պինա էտէր, բուհ իչիւն էքմէք տէյիլ հազի-
գաթ վէ մուհապպէթ լաղըմ տըր: Աճ օլանա
ղըտալը թաամ վէր քի հաշասըն: Աճ օլան
բուհլարըմըգա լաղըմ օլան թաամը վէրիյօ՞ր
մը իզ: Բուհըն թաամընը սէմալաթտա օլան
փէտէրիմիզ տօղրուտան պիղէ իհսան էտէր:
«Սէմատան էնէն էքմէք պէն իմ,» տէտի Բապ-
պըմըգ: Ալլահ բուհը իլէ բուհլարըմըգա թէէ-
սիր էտէրսէ օյ գէման տօյարըգ:

Օգու Մէզմ. 42. 5-11. «Եիւզիւմիւն իսէլասը
վէ Ալլահըմ օ տըր:» Ալլահ սալթ բուհումուղը
տէյիլ, եիւզիւմիւզիւ տէ իսէլաս էտէր: Եիւզ
բուհուն ալինէսի տիր տէրլէր: Հէր կիւն ա-
տէմլէր եիւզիւմիւզէ պագմագլա օրատա եա
մուհապպէթ եա ատալէթ կէօրիւրլէր. եա
հիւսն ի ըրգա եա խօտարին պիր իրատէթ սէյր
էտէրլէր: Եիւզիւմիւզէ, կէօղիւմիւզէ պագըն-
ճա եա թէսէլլի վէ իւմիտ պուլուրլար, եա մէ-
յուս վէ մէֆթուր օլուրլար: Ալլահըն բուհը
գալպիմիզի թէպտիլ էտէրսէ, եիւզիւմիւզիւ
տէ իսէլաս էտէր. վէ ատէմլէր հէր պիղէ բասթ

կէտրիքճէ խէլասս պուլմուշ պիր եիւզ կէօրմէքլէ տահա մէսուտ վէ տահա էյի օլուրլար :

Օգու Փիլիպ . 4.4-9 . « Հէր շէյաէ բէճալա-
րընը թէշէքքիւրլէ պէրապէր Ալլահա պիւտի-
րիլսին » : Պաշգալարա էթտիյին խըտմէթ թազ-
տիր օլունմազսա սանա նէ գատար աղըր կէլիր :
Մուհապպէթլէ խըտմէթ էթտիյին քիմսէլէր
խըտմէթինտէն տօլայը մէմնուն օլուրլարսա
անլէր իլէ սէնին արանըզտա նէ՝ խօշ պիր հալ
մէյտանա կէլիր : Ալլահ քէնտի պէրէքէթլէրինի
զանի պիր սուրէթտէ պիզէ վէրիւր իքէն պիզ Ա-
նա թէշէքքիւրլիմիւզիւ կէօսթէրէքէք անըն
րուհը իլէ պիզիմ րուհումը նէ՝ խօշ պիր ալա-
գատա պուլունմազ տըր : Պիզ նիշէ տէֆա
քիւշիւք Փէլաքէթլէր արասընտա պէօյիւք պէ-
րէքէթլէրի ունուտույօրըզ : Գարնըմըզ աճ ,
վիւճուտըմըզ զաիֆ , տօսթլարըմըզ խաին օլա-
պիլիր . լաքին րուհումուզ տինճ , Ալլահ եազըն
վէ գալպիմիզ սաքին օլապիլիր : Պէրէքէթլէրի
կէօր վէ թէշէքքիւր էյլէ :

Օգու . Երեմ . 31.15-18 . « Սէսինի աղլա-
մագտան վէ կէօլլէրինի կէօզ եաշընտան մէն
էյլէ , զիրա իշին իշին իւճրէթ վար տըր : » Պու
կիւն պիրատէրլէրիմիզ մուհաճէրէթտէ եէնի
եէնի միւզալազալարա մարուզ պուլունուր ի-
քէն , նէ՝ գատար մահզուն վէ միւքէտտէր օլու-
յօրըզ : Լաքին պու սըրալարտա Երեմիանըն
նասիհաթը պիզիմ իշին տախի նէ՝ գատար սա-
հիւ տիր : Նիշէլէրիմիզ րահաթ էվլէրիմիզտէ
անճազ էսէֆ էթմէքլէ գանաաթ էտիյօրըզ . լա-
քին պու քէտէրլէրի թախֆիֆ էթմէք իշին հիշ
պիր իշ կէօրմէյօրըզ : Հալ շու քի կէօղեաշըլար-
տան սօնրա իշլէմէք վէ վէրմէք օլմազսա իւճ-
րէթ հօզ տըր : Իմտի իշլէմէյէ վէ Ֆէտաքեա-
րանէ վէրմէյէ սայ էտէլիմ : Վէ պիլէլիմ քի
վազիֆէսինի իֆա էտէն ատէմ Ալլահըն իշին
իշլէմիշ օլուր :

Օգու . Յովհ . 3.15-31 : « Անա պէօյիւմէք ,
պանա իսէ քիւշիւմէք կէրէք տիր : » Էվվէլա
հայաթ վէ իճրաաթըմըզտա էն պէօյիւք գուվ-
վէթ « պէն » տիր , նէֆսիմիզ տիր : « Պէն տիւ-
շիւնտիւմ » . « Պէն եափտըմ » . « Պէն պիլիւրիմ » .
« Պէն եափաճաղըմ » : Լաքին ճիւմլէ գուվվէթ-
լէրին մէնպար Ալլահ օլտուղընը հիսս էտինճէ ,
վէ Յիսուս Քրիստոստա պիզէ թէնէզզիւլ էթմիշ
օլան սէմալի Փէտէրի կէօրիւնճէ , հէր էյի ա-
թիյէնին օնտան կէտիյինի կէօրիւր իզ վէ օլ
զէման « պէն » քիւշիւլիւր , « Օ » պէօյիւր , վէ

« Հէր նէ իսէմ անըն վասըթասըյլա վէ անըն ի-
նայէթի իլէ իմ » , տէր իզ : Հայաթըմըզտա
« Պէն » քիւշիւլիւր վէ « Օ » պէօյիւր իսէ տօղրու
մէվգիյէ կէլմիշ օլուրըզ :

ՊԱՂՁԵՏԷ ՄԷՁԱՐ

« Սալպ օլունտուղու մահալտէ պիր պաղշէ
վէ պաղշէտէ . . . պիր մէզար վար իտի » — Յովհ .
19.11 :

Էյ միւմին տօսթում , Ալլահըն սէնինլէ օ-
լան մուամէլէսի քէնտինէ իսեանտա պուլունան
պիրինէ օլան մուամէլէսի կիպի օլմատըղընը
ասլա ունուլթմա : Ալլահըն սէվէնլէրին խայրը
իշին հէր շէյ պիրիքտէ իշլէտիյի հալտէ՝
խաշ , պաղշէ վէ մէզար Յիսուսա օլտուղու կի-
պի սէնին իշին տէ Ալլահըն խայրա խըզմէթ
էտէն էլլէլէրի տիրլէր : Ունուլթմա քի տիքէն-
լէր եանընտա չօզ քէրէք պիր կիւլ պաղշէսի ,
սու թուֆանընտա պիր խէլաս կէմիսի , Սոդոմ
եանընտա պիր մէլճա տաղը վէ Պաալ Հէմմօ-
նուն պինլէրճէ թապիլէրի եանընտա պիր Եղիա
իլէ 7000 Ալլահ ատէմլէրի վար տըր : Տէրխաթը
էթ քի պիր աթէշ Փուրունու իշինտէ պիր տէ
Ալլահ օղլու , պաշը քէսիլէն պիր Յովհաննէսին
եանընտա պիր տէ իհեա էտէն Յիսուս , պիր
խաշլանմըշ Յիսուսըն եանընտա պիր տէ խէլաս
պուլմուշ խըրսըզ , մէզար եանընտա պիր տէ
պաղշէ վար իտի :

Տիւնեանըն հէր նէվ Ֆէսատտա իլլէրլէմէք-
տէ օլտուղունու վէ պու միւնասիպէթլէ տէ սէ-
նին չօզ միւթէզարրի օլտուղունու կէօրէրէք
Փիւթիւր կէթիւրմէ , զիրա այնի տիւնեատա
տաիմա էյիլիք էտէրէք տօլաշան վէ էնճամ
տիւնեանըն կիւնահընա քէֆարէթ էթմէք իշին
էօլէն , վէ իւշիւնճիւ կիւնտէ գըլամ էտիպ սէ-
մայա ուրուճ էտէրէք Փէտէրին սաղընտա պի-
զիմ իշին շէֆաաթ էթմէքտէ օլան Քրիստո-
սուն պայրաղընը մուհապպէթ , իման վէ ճէ-
սարէթլէ հօզարը գալտըրմագտա պուլունան
պիր « Քիւշիւք սիւրիւ » տաիմա վար տըր : Սա-
նա խապէթ էտէն հէր Փէլաքէթ , մուզալազա
վէ մահրումիլէթ եանընտա մուլթազ պիր իս-
թիրահաթ պաղշէսի , հէր էօլիւմիւն սէպէպի
օլան կիւնահըն վէ կիւնահըն պապասը
Շէյթանըն եանընտա պիր խէլաս վէ խէլաս-
քեար պուլունտուղունը կէօրէճէքսին , էյեր Ե-
ղիանին կէօղլէրինին աշըլտըղը թարզտա

կէօզլէրին աչըլըր իսէ :

Փասագ թէփէսի Մովսէսին հօմրիւնտէ ա-
ճըլը պիր մէնդիլ Փարզ օլունույօր, լաքին օ
մէնդիլի թէրթիպ էտէն օլ իլահի սէվկիւլիւ էլ
իտի . զիրա եօրուլմուշ իրթիյար Մովսէս իշիւն
Քէնաանը Փէթհէ էտիպ ալմագ տահա պէօյիւք
եօրդունլուդա սէպէպ օլաճագ իտի : Պունուն ի-
շիւն Ալլահ Մովսէսի պիր ազ վագըթ իշիւն ալ-
տը—«Օ սէվկիւլիւսիւնէ ուլդու վէրիւր» լա-
քին ազ սօնրա հէման պու Մովսէս թէպտիլ ի
սուրէթ տաղընտա, Փէթհէ օլմուշ Քէնաանըն
օրթասընտա, պիր գաշ սէմավի արգատաշլա-
րըլէ պէրապէր օնր սէյր էթմէք իմթիյաղընա
նաիլ օլտու : Էվվէթ պիր Փասագ թէփէսի գար-
չըսընտա պիր տէ թէպտիլ ի սուրէթ տաղը կէօ-
րիւնիւյօր իտի, լաքին Մովսէս օնու պիլմէյօր
իտի—«Սաշլանտըղը մահալտէ . . . պիր տէ պաղ-
չէ վար իտի» :

Միւմին սէյյահ, էյլէմէ խափվ միւտիիշ փուր-
թունատան,
Կեսի շէմս շիտտէթ իլէ պաշըն էթսէ փէֆ փէ-
րուշան

Գօրգումս չիւն պէն սէնիկլէ իմ, խափվ էթմէ
չիւն Ալլահըն քմ :

«Վէ պաղչէտէ . . . պիր մէղար վար իտի» :
էտէն պաղչէտինէ կիւնահըն կիրտիյի վագըթ-
տան պէրու պու պիր հագիգաթ օլմուշ տըր :
Ձէմինի հէր հանկը տաիրէնին պաղչէտինէ կի-
րէր իսէք օրատա պիր մէղար, պիր տիքէն, պիր
մուգայագա սէպէպի պուլաճագսըն : Տիւնեավի
հօմր մէնդիլլէրինին հէր պիրիսինտէ, մուվաֆ-
ֆագիյէթ, իմ, սէրվէթ, զէվզ ու սէֆա մէվ-
գիլէրին հէր պիրիսինտէ մուհագգագ պիր տի-
քէնէ, պիր մէղարա ըասթ կէլէճէքսին, հաթ-
թա ըուհանի ալէմտէ Պօղոս գատար սէմանըն
իւշիւնճիւ գաթընա պիլէ չըգսան ճէսէտինտէ
տաիմի պիր «տիքէն» պուլունահագ տըր : Յի-
սուսա օլտուղու կիպի քեաինաթըն գուվվէթլէ-
րի, հաթթա մէլէքլէրին պիհիսապ օրտուլարը
իտարէնէ վէրիլսէ երնէտէ պաղչէտէքի մէղար
սէնին սօն մէնդիլին օլաճագ տըր : Էյէր Ալլահըն
օղլու Յիսուս իշիւն ճէլալըն թախթընա կիտէ-
ճէք օլան եօլ՝ էլէմ, Գէթսէմանի պաղչէտի,
Գողգոթա թէփէսի վէ խաշըն իւզէրինտէն կէչ-
տի իսէ Օնուն արտընճա կիտէնլէր տաիս հէր
հալտէ աշնի եօլտան աշնի իղտէն եիւրիւմէյէ
ըազի օլարագ եօլա չըգմալը տըրլար : Սէն՝
Փէլաքէթ չէքտիյին զէման պաղչէյի վէ հէր

ճիհէթլէ մուվաֆֆագ օլուպ քէյֆ վէ էյլէնճէ
էթտիյինտէ մէղարը ունութմա : Քէգալիք ու-
նութմա քի պու տիւնեանըն մուգայագալարը,
էլէմլէրի, մահրումիյէթ վէ կէօզ եաշլարը սէ-
նին խայրըն իշիւն օլ սէվկիւլիւ Փէտէր թարա-
Փընտան իտարէ էտիլմէքտէ տիր : Պուլուլար
էթրաֆընը սարտըղընտա, ըիւզկէար վէ տալ-
ղալար իմանընը սարսմաղա գալըլըլընտա,
գօրգմա զիրա պունլար օլ իլահի գաթըն միւ-
սատտէսիլէ օլմագտա տըր վէ հէփսի տէ սէնին
խայրընա խըզմէթ էտէճէքլէր տիր .— Մէզ .
104 . 3, 4, Յոր 2 . 10 :

Շէնէլմիշ օճագլար, սօֆրա պաշընտա ճի-
վիլէտէյն չօճուղար, պաղլար վէ պաղչէլէր,
քիլիսէ չանլարը վէ թէրէնիւմ սէսլէրի, զանի-
մէթլէ տօլու թարլար վէ ամպարլար, փար-
լազ եիւզ վէ էլպիսէլէր հէմ տօլու քէսէլէր նէ
գատար օնուն մուհագպէթ խատէմէլէրի իսէ-
լէր, պէօյլէ տէ մուհաճիլէթլէր, մէնֆալար,
այրըլըշլար, մահգուն գալպլէր հէմ կէօզ եաշ-
լարը, աղարմըլ սաշլար, պիւքիւլմիւշ պէլլէր,
գըրըլմըլ թէլլէր վէ խասթա տէօշէքլէրի տա-
իս աշնի թարգտա օլ հէր շէյի էյի պիլէն վէ է-
յի եափանըն մագսէտինէ խըզմէթ էտէն վասը-
թալար տըրլար : Անճագ քի պունլարը կէօրէ
պիլէճէք քէսքին կէօզլէր լաղըմ : «Նէ միւպա-
րէք տիր կէօրմէյէրէք ինանանլարա» : Իմտի
հէր ահվալ թահթընտա, հէր պիր Ալլահըն էվ-
լատը իշիւն միւնասիպ տէյիլ մի տիր տէմէք
քի
«Նասիպիւմ ետիմտէ, նէտէն գօրգսուն պաշըմ»
Փէտէր էլի հագգըրգ եէրտէ տէօֆէր մի կէօզ
եաշըմ»

Իսէնտէրիյէ

ՍԱՄՈՒԵԼ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ

Բէիս Գուլիճ՝ Կէնճ Քրիսթիյան Շիրքէթ-
լէրինին Ուօշինկթընտա իճթիմա էտէն միլլի
մէճլիսինտէ իրատ էթտիյի նութգտա տէմիշ
տիր քի, Ամէրիգայա պու կիւն էն զիյատէ լա-
ղըմ օլան շէյլէրտէն պիրիսի էյի աիլէ իտարէսի
տիր : Միւշարիլէյէին էֆքեարընճա մէմլէքէթ-
տէ ճիւնայէթին արթմասընըն պէլլի պիր սէպէ-
պի Փամիլիտա կէնճլէրին աիլագ վէ սիրէ-
թինի թէշթիլ էթմէքտէ վալիտէյնին քէնտի
վազիֆէլէրինտէ իհմալ պուլունմալարը տըր :
Կէնճ օղլան վէ կէնճ գըղլարմըլ պունտան
էյի պիր տէրս ալսընլար :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԱՐԲԱՀԱՄ ԱՂԱ ՎԷ ՂԱԶԵԹԱԼԱՐ

ԱրբաՀամ աղա պիր վազըթտան պէրրու ղազէթա օգուժագ սէվտասընա տիւշմիւշ տիւր: Քէնտի Ինկիլիզճէ պիւմէտիյինտէն եէկէնինէ օգուտույօր իմիշ: Կէչէն կիւն եանընա օղրա-տըղըմտա քէօչէտէ գօլթուգ սանտալեասընա օթուրմուշ էթրաֆընը ղազէթալար իլէ տօլու կէօրտիւմ: «Պու նէ՞ հալ ԱրբաՀամ աղա» տէ-յու սօրտուղուժտա, «նէ օլաճագ պիրատէր, իքի սէնթ եօլլայըպ ղազէթա կէթիրտիրիյօրըմ 48 թապագատան իպարէթ պիր ղազէթա կէթի-րիյօրըպ: պօշ քեաղըտընը ալայըմ տէսէն 10-15 սէնթէ վէրմէվլէր, կէլ պու իշէ ագըլ էր-տիր: 48ի տէ եաղըլը», տէտի, վէ կիւլէրէք, «Կիրակի կիւնիւ 100 թապագա վէրիյօրըպ, ատէթա պիր համամ պօղչասը գատար օլույօր» իլավէ էթտի:

«ԱրբաՀամ աղա օնլար պիզիմ ղազէթալար կիպի ապօնէտէն գազանմաղլար իլանլարտան փարա ալըրլար: Օնուն պիր սահիֆէսինէ պիր կիւն իշիւն 1200 տօլար իլան փարասը վէրէն վար» տէտիմ:

«Հա՛, շիմտի պու իշէ ագըլըմ էրտի: օնուն իշիւն պէօյլէ շէյլէր իլէ տօլտուրույօրըպ: Օ-գութտուրույօրըմ: թօի օյունու, ֆուլթ պօլ, պէյս պօլ, թէնիս օյունու, եոմրուգ օյունու, գարը պօշամա, պիր տէ պօլ պօլ հօլտըվիճըլար իլէ տօլու: Աղրար կիւն օլմայօր քի ատէմ էօլ-տիւրիւմէսին: Հօլտ ըփ տէյիպ 2000-10,000, 30,000, 80,000 տօլար ալմասընլար: Գափու-յա պիր օթօմօպիլ տալայըպ թապանճայը չէ-քէն կիրիյօր, Հօլտըփ: իսթէրսէ իշէրիտէ 100 քիշի օլուն, էլլէր եօգարը, սօյուպ թօփալըպ օթօմօպիլէ պինիպ սափուշույօրըպ: էյի քի չօգ փարամ եախօտ մաղաղամ եօգ տըր: Սէն տաժրանանա գատար օթօմօպիլ պիր սաաթըգ եէրէ ուշույօր», տէտի:

«Պունա ալաֆրանկա խըրսըղըգ տէրլէր: պիզիմքիլէր կիպի տիվար եարըպ տամ տէլէ-րէք թէնճէրէ, քիլիմ չալաճագ տէյիլլէր հա: Կէչէն կիւն պիրիսի 850 պին տօլարըգ միւճէվ-հէրաթ չալտը: Պարի պէօյլէ խըրսըղլամալը քի իշէ եարասըն», տէտիմ:

«Պու ատէմլէրին սէրվէթի տէ պէօյիւք, խըրսըղըղը տա պէօյիւք, օ մէսէլէյի պէն տէ

տուլտուժ, նէ ալըրսան ալ 40 փարայա իքի ղրուշա տէյու եաղըլը մաղաղալար վար եա, չալընան միւճէվհէրաթ օ մաղաղալարն սահի-պինին գըղընըն իմիշ: Պապասը պու «պիր ղրուշ իքի ղրուշտան» պիր գաչ եիւգ միլիօն գազան-մըշ, գըղը միւճէվհէրաթընը հօթէլէ գօյուպ կիթմիշ, իքի սաաթ սօնրա գաջատան ղալպ օլ-մուշ: Հօթէլտէ պիր թապուր ինսան վար, ագ-լըմ էրմէտի: Սօնրատա պիրի կէթիրմիշ թաղը-մը իլէ պիր խաֆիյէ աճէնթինէ թէսլիմ էտիպ 65,000 տօլար միւժտէլիք ալմըշ կիթմիշ: Շիմ-տի կէթիրէնին քիմ օլտուղունու արայօրըպ, հիւքիւմէթ պիր պիրինէ կէչէյօր: Պանա սօ-րարասըղ պու իշէրին իշինտէ հէփ տալավէ-րա վար, օյուն վար: Հէրիֆ տիւշիւնտիւ քի ինճույը էլմասը սաթայըմ տէրքէն թութուլա-ճագ, պուրնունտան կէլէճէք, պէօյլէճէ կէթի-րիպ 65,000 տօլարը ալտը սափուշտը», տէտի:

«Օ փարայը սիկուրթա գումփանիասը վէր-տի, ղալպ էտէնին ումուրը պիլէ տէյիլ» ճէ-վապ վէրտիմ:

«Էվվէթ օ տա վար իմիշ: շիմտի Հօլտըփ-նըլարա գարը գումփանիա սիկուրթա էտիյօր իմիշ: Կէչէն Նիւ Հէյվընտա Տափուտ, «Արբա-Համ աղա սէնի սիկուրթա էտէյիլ» տէյօր իտի: «Նէ՞ իշիւն», տէյու սօրտուժ իսէ, Հօլտըփնը-լար պէնի թութար փարամը ալըրլար իսէ, գումփանիա վէրէճէք իմիշ: Եա պաշըմտան սօփա եէրսէմ եախօտ կէօքսիւմտէն գուրշուն կէլիւսէ նէ՞ օլաճագ տէտիմ: «Օնա գարըճագ-լար», ճէվապ վէրտի: Անլատըմ քի պէնի սի-կուրթա էտիպ արգամա տիւշէճէլէր, պօշու-նա տալպ եէյէճէյիլ, վազ կէչտիմ», տէտի: \

«Էօյլէ եափանլար տա վար ԱրբաՀամ ա-ղա, մէշվէրէ իլէ քէնտի քէնտինի սիկուրթա էտիպ տէ արգատաշլարը կէլիպ Հօլտ ըփ տէյու սօյանլար տախի վար տըր: Պու մէմլէքէթտէ հէր շէյ միւմքին տիր» տէտիմ:

«Էվվէթ», տէտի ԱրբաՀամ աղա կիւլէրէք, «սիկուրթա փարասընը ալմագ իշիւն էօլէնլէր-տէ վար իմիշ: Քէնթըրիտէ պիր մատէն փաթ-լայըշ օլմուշ, իքի ատէմ էօլմիւշ, պաշպա պիր ամէլէ օրթատըն ղալպ օլմուշ վէ էօլէնին պի-րինի օ ղալպ օլան ատէմի դանն էթմիլլէր, սա-հիպլէրի օ տըր տէյու չէհատէթ էթմիշ, րէս-մէն էօլտիւ տէյու րափօր վէրիւմիշ, սիկուր-թատան 85,000 տօլար ալըպ գարըսը, գալն փէտէրի վէ գալն պիրատէրի թագսիմ էթմիշ-

լէր: Մէզարընըն թաշընա տա իսմինի եագմըշ-
լար: Հէրիֆ Համպուրկա կիթմիշ, 9 ալ տուր-
տուգտան սօնրա շիմտի կէրի կէլմիշ, պէն էօլ-
մէտիմ տէյու գարշըլարընա տիքիլիօր: սէն
պէօյլէ գօմէտիայա րասթ կէլտի՞ն մի: Ատէմ,
«Պէն սաղ իմ» տէյօր, գարըսը չօճուգլարը,
«Ուայր էօլտիւն», տէյօրլար, կէլ պու տաւայը
հալլ էյլէ», տէվամ էթտի:

«Պունուն սէպէպի օ ատէմէ սիկուրթա փա-
րասընտան եէթէր գատար հիսսէ վէրմէմիշլէր,
Համպուրկտա աճ գալմըշ կէրի կէլմիշ,» տէ-
տիմ:

Արրահամ աղա «Պէն օյսամ Թիւրքիստա
պիր գատը նէ հիւքմ վէրտի իսէ էօյլէ հիւքմ է-
տէրիմ» տէտի վէ շու հիքեայէյի սէօյլէտի: «Ա-
տէմին պիրի պիր մէմլէքէթէ կիթմիշ, սօգադ-
տա կէզէր իքէն պիր ճէնագէ ալայընա րասթ
կէլմիշ: աճէպա քի՞մ տիր տէյու պագար իքէն,
էօլիւ թապութըն իշինտէն տօլրուլուպ, «Ալ-
լահ աշքընա, էթմէյին, պէն էօլմէտիմ, ճանը-
մա գըյմայըն», տէյու Ֆէրեստ էթմիշ: Ճէնա-
ղէյի կէթիւրէնլէր գաֆասընա պիր դաշ սօփա
վուրուպ, «Սուա օլ, հալա սէսին չըգըյօր, սէն
էօլիւ սիւն», տէյու թապութա եաթըրմըշլար:
Պիր աղ տահա կիթտիքտէն սօնրա էօլիւ եինէ
տօլրուլուպ աղլայարագ, «Աման ըիճա էտէ-
րիմ, պէն էօլմէտիմ» տէյու պաղըրտըղընտա՝
եինէ տալագ իլէ հաթըրմըշլար: Վէ էնճամ մէ-
ղարա կէթիւրիւպ վուրա տէօյէ, աղլայա սըգ-
լայա տէֆն էթմիշլէր: Պու ատէմ գատըյա կի-
տիպ պու հալին սէպէպինի սօրտուղընտա,
գատը տէմիշ քի, «Պիր գաշ կիւն էվլէլ իքի
միւսլիման կէլիպ պու ատէմ իշին էօլտիւ տէ-
յու շէհատէթ էյլէտիլէր, պիղ տէ գարըսընը
պաշգասընա նիքիւն էյլէտիլէր: Շիմտի պու ահ-
մագ հէրիֆ կէլմիշ պէն էօլմէտիմ տէյօր, հալ
պու քի շէրէն իքի միւսլիման շահիտ իլէ էօլ-
տիւյիւ սապիթ օլտու, պունու կէթիւրիւն
տէֆն էտին, տէյու էմր էթտիմ, հալա շէրիա-
թըն հիւքմիւնէ գարշը կէլիօր» տէմիշ:

Արրահամ աղա պու հիքեայէյի սէօյլէյիպ
տէրին տէրին տիւշիւնմէյէ պաշլատը վէ պանա
տէօնիւպ «միլլէթիմիզին հալի տէ պունա պէն-
ղէ՞մէյօր մը: Էվրօփալըլար Լօղանտա րէսմէն
էօլտիւ իլամըմըզը վէրտիլէր: Ղալիպա պիր
կիւն տէ «Պունլարը տէֆն էտին» էմրինի վէրէ-
ճէլէր» տէտի:

ԵԱՂ ՎԷ ՍԻՑԱՍԻԹ

Պունտան էվլէլէրի պէնտաէ մատէնի եաղըն
մէնպալարը, էնվար վէ իսթիմալարը հագգըն-
տա պիր աղ թասալվուր վէրմէյէ չալըշտըգ:
Անըն գուվլէթ վէ հէրարէթ մէնպալը հալընտա
իսթիմալը օ գատար վիւսաթ քէսպ էթմիշ տիր
քի մատէնի եաղ սիյասի վէ պէյն էլ միլլէլ էհէմ-
միյէթի օլան պիր մէսէլէ օլմուշ տըր:

Ուուտուսա հարպը ումումի գէմանընտա,
եաղըն էհէմմիլէթի ղայէթլէ տըգգաթ ճէլպ
էթմիշ տիր: Հարպ վագթընտա մուհարիպ վէ
պի թարաֆ ճիւմլէ տէվլէթլէրին ֆապրիգա-
լարը սուլհ վագթընտան պիր գաշ գաթ զիյա-
տէ շիստէթլէ մուհիմմաթ վէ լէվաղիմաթը
հարպիյէ հաիմագլէ մէշղուլ իտիլէր: Գէօմիւր
եէրինէ եաղըն պու ֆապրիգալարըն օճագ վէ
մաքինալարընտա գուլլանըմասը՝ վէրտիլի նի-
չէ սուհուլէթլէր վէ տիկէր վասըթալարա
րիւճհանիլէթի ղայէթլէ իթիպար քէսպ էյլէ-
տի: Մուհարիպ հէփ հիւքիւմէթլէրին հարպ վէ
թիւճճարի վէ պիթարաֆ հիւքիւմէթլէրին
թիւճճարի վէ գըսմէն տէ հարպ կէմիլէրի պիր-
տէն պիրի իշլէմէյէ մէճպուր օլտուլար: Պուն-
լարըն մուհիմմաթ պիր գըսմը գաթէն քէօմիւր եէ-
րինէ եաղ եագան ճինստէն իտիլէր վէ նիշէլէրի
տէ աղ վագթը գարֆընտա եաղ եագմագ իւզրէ
թէպտիլ էտիլտիլէր: Պու ճինս թէպտիլաթ իլէ
վափօր վէ հարպ կէմիլէրինտէ մէսաֆէ վէ ա-
ղըրըզճա պէլի քեար էտիլտի, շէօյլէքի,
զիյատէ մուհիմմաթ վէ եագաճագ եաղ թաշը-
մագ միւմքին օլտու: Հարպ վագթընտա ինկիլիզ
տօնանմասընըն եիւզտէ 48ի սատէճէ եաղ իլէ
իշլէր իտի: Իշլէյէն մաքինալարըն սայըսը նէ
գատար արթտը իսէ անլէրի եաղլամագ իշին
լագըմ օլան եաղըն տա մըգտարընըն էհէմմի-
յէթ քէսպ էթտիլինի անլամագ գօլայ տըր:

Ճիւմլէ հալա կէմիլէրի վէ թէյյարէլէր՝
ուշմագ վէ իշլէմէք իշին եաղա միւհթաճ իտի-
լէր: Պունլարըն հարպ գէմանընտա վէ պու կիւն
սուլհ գէմանընտա պիլէ նէ մուհիմմաթ եէր թուր-
տուգլարընը զիքր էթմէք ֆաղլա տըր: Պունլա-
րըն սըրասընտա Թէնֆ տէնիլէն գալըն ղըրհը
գափը, ղայէթ աղըր վէ միւհսսիւր սէյյար ա-
թէճիլէն գալէլէրին պիւթիւն հարէքէթլէրի
եաղա մէրպուր իտի:

Հարպ գէմանընտա մէվճուտ շմէնտիֆէր-
լէր լագըմ օլան նագլիլէյէ հիշ քեաֆի տէյիլ

իտիւնէր, վէ օլսալար պիւն խաթթլար իսթէնի-
լէն եհրտէ տէյիլ իտիւնէր: Հէմ տէ պիր թօփ
կիւլլէսի պիր տէմիր եօլ խաթթլըն կիւլլէրլէ
իչլէմէքտէն տուր էթմէյէ քէաֆի իտի: Իմտի,
հէր պէօյիւքլիւք վէ սիւրաթտան օթօմօպիլ
արապալարը, եիւզ պիւնլէրճէ սալըտա, կիճէ
կիւնտիւզ, էրզազ, էսլիհա, մուհիմմաթ, խաս-
թա, եարալը, ասքէր վէ սաիրէ նազլընտա իս-
թիմալ էտիլտիլէր: Պուսլար օլ գատար մուհիմ
եհր թութուլար քի, օթօմօպիլին իճատընտան
էվվէլ ատէմլէր նաալը հարպ էտէպիլիլըլէր իտի
տէյու թէաճճիւկ էթմէք էն թապիի տիր:

Պու սէպէպլէրտէն, Ալման թահթ էլ
պահրլարը պիր կազ եաղը նազլիյէ վափօրու
պաթըրտըղընտա, պիր ասքէր նազլիյէ վափօ-
րու պաթըրտըղընտա օլտուղունտան զիյատէ
մուհիմ պիր իշ կէօրմիւշ տէյու տիւշիւնիւր
իտի: Վէ Ֆիլ վազը, 1917ին իւք ալլարընտա
Ալման թահթ էլ պահրլարընէն էն պէօյիւք զա-
յէսի Ամէրիգատան իթիլաֆ հիւքիւմէթլէրինէ
եաղ կէթիւրէն վափօրլարը պաթըրմազ իտի: Վէ
պունտա պիր տէրէճէյէ գատար տա մուվաֆ-
ֆազ օլտուլար, չիւնքի տէնիլիյօր քի օ սէնէնին
Մայիսինտէ Իթիլաֆիյունըն եաղ մախզէնլէրի
սայքի պօշ իտի, վէ զարիպ եիկիտ ատէմ կիպի
կիւնտէ կէլէնի կիւնտէ սարֆ էտիյօրլար իտի:
Պունա րազմէն, պիւթիւն հարպ գէմանընտա,
գուլլանըլան պիւթիւն եաղըն եիւզտէ 80ի Ամէ-
րիգատան կէլտի:

Տէնիլիյօր քի 1916ըն սօնունտա իթիլաֆ
հիւքիւմէթլէրինէն պէս պիր ալլըզ եաղլարը
գալմըշ իտի: Տէմէք հաճէթ տէյիլ քի, էկէր
թէտարիքինին եօլու պուլունմազսա իտի, օ
պիր ալըն նիհայէթինտէ հարպ պիթէր իտի:

Հարպ պաշլատըգտան սօնրա հէր պիր հիւ-
քիւմէթ եաղ ումուրունա տօղրուտան պազան
պիրէր նէզարէթ թէչքիլ էթտիլէր: Վէ 1917տէ
ճիւմլէ իթիլաֆ հիւքիւմէթլէրինին պիւլիքտէ
եաղ աշվալընա նէզարէթ էթմէք իւզրէ Պէյն էլ
Միլէլ Իթիլաֆիյուն ֆէթրօլ Մէճլիսի թէչէք-
քիւլ էթտի:

Հարպ ը ումումինին նազլիյէթինի եազան
պիր ատէմ չօզ ֆարգլը նօզթա ի նաղարլար-
տան եազապիլիլ: Եաղ մէնպալարընէն պու
խուսուստա նէ գատար հիսսէսի օլտուղունու
շու վազըլարը կէօսթէրիլ: Թիւրքիա հարպա
կիրտիքտէն սօնրա ինկիլիզլէրին Աճէմ քէօրֆէ-
զինտէն ասքէր չըգարթմալարը իւք եհրտէ վէ
պաշլըճա, օրայա եազըն, Աճէմ թօփրաղը իւ-

զէրինտէ, Մէյտան ը նաֆթան տէնիլէն եհրտէ
վէ ինկիլիզլէրին իտարէսի ալթընտա պուլու-
նուպ իչլէյէն կէնիշ եաղ գուլուլարընէն մու-
հաֆազասը իչիւն իտի: Պու գուլուլար 1908
տէն պէրրու քիւլլիյէթլի եաղ վէրմէքտէ տիր-
լէր: 1920 սէնէսինտէ չըգան եաղըն մըզաարը
12 միլիօն վարըլտան զիյատէ իտի, վէ վարըլ
տէնիլէն 100 օգգայա եազըն եաղ տէմէք տիր:

Փալէսթինտէ, Տէրա իլէ էօլիւ Տէնիլի պա-
րասընտա եաղ մէնպալարը մէվճուտ օլտուղու
հարպտան ազ էվվէլ թէհազգիւզ էթմիշ իտի:
Միւթարէքտէն սօնրա, ինկիլիզ օրտուսունուն
պիր քիւշիւք գըսմը, Աճէմ քէօրֆէզինտէն,
չէմալա վէ շարգա տօղրու կիտիպ, Աճէմիւթա-
նըն չէօլլէրինտէ զայա օլմուշ կիպի կէօրիւն-
տիւքտէն սօնրա, գազաէն, քէնտի քէնտիլէրինի
Պաքուսա պուլուլար:

Կալիցիլատա մուհիմ եաղ մատնիլէրի վար
օլտուղունու տէրխաթր էտէճէք օլուրսազ,
հարպըն իւք սէնէսինտէ Րուսիանըն օրայա հիւ-
ճումու վէ իսթիլասընը, վէ սօնրա ֆաիզ Ալ-
ման գուվվէթլէրիյէ Րուսլարըն թարտ էտի-
լիպ օրանըն մէրքէզի հիւքիւմէթլէր էլինտէ
գալմասը քէյֆիյէթլէրինի տահա էյի թագտիր
էտէպիլիլիլ: Րուսիանիա էվրօպիանըն էն պէլի
եաղ մէմլէքէթլէրինտէն պիրի տիր: Մէրքէզի
հիւքիւմէթլէր՝ Րուսիանիա հարպա կիրէր կիր-
մէզ, զայէթ աղիմ գուվվէթլէ անը իսթիլա վէ
զապթ էթտիլէրտէ, սէպէպի Րուսիանըն
տիւշմէն հալընտա վէխամէթի տէյիլ, իլլա օր-
տան էլէ կէչիւրէճէքլէրի եաղլարըն սայէսինտէ
հազիգաթ ը հալտէ վէխիմ օլան տիւշմէնլէրինէ
գարըշ հարպ մաքիւնալարըն իչլէտէպիլմէլէրի
տիւշիւնկիւսիլ իտի:

Թիւրքիանըն հարպա կիրմէսինտէն սօնրա
էթտիլի իւք պէօյիւք հիւճում Րուս ճէպհէսինէ
օլտուղունու էյի պիլիլիլ: Էկէր Պաքունուն
եաղ մէնպալարը օլմասա իտի, նէ Ալմանիա
էնվէր վասըթասըլլա Թիւրքիայը պու թէար-
րուզա սէվզ էտէր իտի, նէ տէ Թիւրքլէր էճ-
տատ տիւշմէնի օլան Դէօր Մօսգօֆու թէքտիր
իչիւն պիր սէֆէրէ գըլյամ էտէլէր իտի:

Մատնիլ եաղ՝ սայքի տաիմա՝ չըգարըլ-
տըղը գուլուլարտան ազ վէ էքսէրիյէ չօզ եը-
րազտա օլան ֆապրիգալարտա թասֆիյէ էտի-
լիլ, վէ օրատան տա եինէ եըրազտա պուլունան
չմէնտիֆէր վէ սահիլ տէփօլարընա նազլ էտի-
լիլ: Հէփ պու նէվ նազլիյաթ պօրուլար վասը-
թասըլլա օլուպ, պու մազսէտ իչիւն եհր իչին-

տէ կէօմիւրիւ ուզուեն պօրու խաթթլարը մէվ-
ճուտ տըր: Ամէրիգատա պու նէվ 35 պին միւ
պօյոնտա պօրու խաթթլարը մէվճուտ տըր:
Տիւնեանըն չէվրէսի 24 պին միւ տիր: Վէ Ամէ-
րիգատա թահսիլ օլան ճիւմլէ եաղլար, վասա-
թի օլարագ 500 միւ պօրու իչինտէն եօլճուլուգ
էթմէպտէն իսթիմալ օլմաղլար:

Պու պօրուլար եէրէ կէօմիւրիւ օլարագ
մէվճուտ տըրլար, վէ տէմէք հաճէթ տէյիլ քի,
եաղլըն գուլուլարընըն սահիպի օլմագ նէ գա-
տար մուհիմ իսէ, իչպու եաղ պօրուլարընըն
կէչտիլի մէմլէքէթին տէ սահիպի օլմագ մու-
հիմ տիր պիր տէվլէթ իչին: Փալէսթին իլէ
Սիւրիանըն, թա շէմալա գատար, Ֆրանսըղլա-
րա վէրիլիպ Իրագ վէ Մուսուլուն ինկիլլէրէ
վէրիլէճէի կիլլի իթթիֆագտա, Ֆրանսըղլար
Ինկիլլէրէ Մուսուլտան Իսքէնտէրունա պիր
եաղ պօրուսու խաթթը վագ էթմէլէրինէ միւ-
սատէ էտէճէլէրինի թէհաճիւտ էտինիյօր-
լար իտի:

Հարպըն նիհայէթինտէ՝ զապթ էտիլէն վէ
էտիլմէյէն Ֆարգըլ տիւմէն արագի մէմլէ-
քէթ վէ միւսթէմլէքէլէրին քիմէ վէրիլէճէ-
յինի եա քիմին Մանտասը ալթընա գօնու-
լաճաղընը թային էտէն մուհիմ նօղթալար-
տան պիրի եաղ մէսէլէսի իտի: Կալիցիանըն
Լէհիսթանա րապթ էտիլմէսի Ֆրանսանըն եաղ
մէնպալարընը գօլալաչտըրաճագ իտի: Ալսաս
էյալէթի Լօրէնին արգատաչը օլմասա իտի,
սատէճէ իչինտէ օլան եաղ մատէնի սէպէպին-
տէն Ալմանիատան ալընաճագ իտի: Փալէսթին
Մանտասը, Իրագ, Մուսուլ, վէ գայրի, եաղ
իլէ տահա գօլայ անլաչըլըրլար:

«Ղաոր կէօրմիւլ քիւչիւք միլլէթլէրին
թախիւս վէ իգամէ էտիլմէսի» նազարիյէսի
տօղրու իտի, անճագ անըն եաղըմամըլ տիկէր
պիր գըսմը տահա վար իտի քի «վէ թօփրագ-
լարը ալթընտա եաղ տա պուլունան միլլէթլէ-
րին» տէնիլէճէք իտի: Նէ՞ էտէլիմ, վէ սիյասի-
յուն տախի նէ՞ եափա իտիլէր: Հայաստանտա
եաղ պուլունմատը:

Կ. Գ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Ձէմմ էթմէլիւք գալպ ագէլէյէ պէնդէր:
Չօղլար անը իլք չըգարան օլմագ իսթէմէլլէր
իսէ տէ, պիր տէֆա էլլէրինէ կէչէրսէ, անը
տէրհալ պաչգալարա սարֆ էտէրլէր:

ՎԵՐ. Ս. Պ. ԵԱԳՈՒՊԵԱՆ

Վեր. Ստեփան Եագուպեան Գալիֆօրնիա-
նըն Փէսէտինա շէհրինտէ Հոկտ. 30 Ուրբաթ
կիւնիւնտէ թէսլիմ ի րուհ էյլէմիլ տիր: Միւ-
մաթիլէյս իւլ սէնէ էվվէլ մաֆամիլեա Ֆրէզնօյա
վէ 8 ալ էվվէլ տէ Փէսէտինայա կէօլմիւլ իտի
իսէ տէ, պու միւթէտիլ հալա միւսթէլա օլ-
տըղը շէքէր իլլէթինին շիտտէթինէ զալիպ կէ-
լէմէմիլ իտի:

Միւթէվէֆֆա 70 սէնէ գատար էվվէլ Ալ-
պուսթանտա տօղմուլ օլուպ, չօճուգըլուլունտա
մէքթէպտէ կէօսթէրտիլ իսթիտալարը սէ-
պէպինտէն, Ալպուսթանը Պր. Օհան Կալթակ-
եան օնու 12 եաչընտա Մարաշա Պրն. Յարու-
թիւն ճիւնիլեանըն մէքթէպինէ գօյմուլ իտի: Օ
մէքթէպի պիթիլիպ պիր գաչ սէնէ տէ իմ ի-
լահի մէքթէպինտէ օգուտուգտան սօրա Հաճը-
նըն Փրօթէսթանթ մէքթէպինէ մուալլիմ կէօն-
տէրիլի: Պիր սէնէ սօնրա Ասանայա կիտիպ,
այնի մէմուրիյէթլէ պիր պուլուգ սէնէ տէ օ-
րատա իլլէտի: Պունտան սօնրա 1877տէ Ձէյ-
թունը Մանուկըն քէրիմէսի Սառա իլէ էվլէ-
նիպ, Այնթապա կէօչտիւ, վէ օրատա իւչիւն-
ճիւ (Ժողովական) քիլիսէտէ վալիլիք, Փրօ-
թէսթանթ մէքթէպլէրինտէ խօճալըք, հէմ
Մէրքէզի Թիւրքիա գօլէճինտէ շայրտիլք վէ
Օսմանլըճա լիսանտա միւտէրիսիլք իլէ մէչ-
ղուլ պուլընըպ, 1886տա գօլէճտէ իթմամ ը
միւտտէթ էյլէտի:

Տիփլօմասընը ալտըգտան սօնրա, գօլէճին
Օսմանլըճա միւտէրիսիլինէ տէվամ էտիպ,
1895տէ Ամէրիգայա կէլտի, վէ Եէյլ տար էլ
Ֆիւնունը իմ ի իլահի տաիլէսինէ գապուլ օլը-
նըպ, 1898տէ օլ մէքթէպտէն տէ շէհատէթնա-
մէսինի ալըպ շարգի էյալէթլէրին Ֆարգըլ թա-
րաֆլարընտա վաթանտաչարընա ինճիլի վագ
էթտիլտէն սօնրա 1906տա Թրօյ շէհրինտէ Ե-
րիցական պիր իլիս ի րուհանի հալինտէ չօպան
թախսիս օլընտը: Օ թարիլտէն պաչալըպ իւլ
սէնէ էվվէլէտէք Թրօյ, Նիւ Եօրգ, Փրալի-
տէնս, Փէթըրսըն, Պօսթըն վէ սաիր մահալ-
լէրտէ, մահտուտ պիր մաաչ իլէ մուգատտէս
մէմուրիյէթինէ տէվամ էյլէտիլի չօղլարա մա-
լիմ տիր:

Ամէրիգանըն շարգի էյալէթլէրինին Հայ
Աւետարանական Իթթիհատընըն քեաթիպլի-
յինտէ 15 սէնէյի միւթէճալըք պիր միւտտէթ
իւրտմէթի, Թրօյըն Հայ Երիցական քիլիսէ-

սինին ինչասընտա վէ Փրավիտէնսին Հայ Ժող. քրիստոնէսին թամիր վէ թատիլինտէ օլան մուհիմ հիսսէսի, պիր չօդ ինթիպահ իրահլէրինի ինկլիզէտէն թիւրքճէյէ թէրճէմէ իշի, թիւրքիա հազգընտա նէշը էյլէտիյի ինկլիզէ քիթապը, միւհսսիսի պուլունտըը կիլիկիա զազէթասընա տէօրթ սէնէ տէվամը վէ էօմրիւնին սաիր միւֆիտ ֆաալիյէթլէրի Վեր. Եագուպեանն էօմրիւ հազգընտա պիր թասալվուր վէրէպիլիւր:

Միւթէվէֆֆանն Լուտեր, (Այրի Տիկին) Լուսի Հալլաճեան, Տիկին Ռուբէն Բարիքեան, Փօլ վէ Սթիվըն նաման էվլատլարը՝ վալիտէլէրի վէ ամուսնալարը Տր. Հազարապետ Եագուպի ճէնաղէտէ հազըր պուլընըպ, մուգատտէս վազիֆէլէրինի իճրա էյլէտիլէր: Էվլատընն էն իլքի օլան Լեւոն պուստան չէնտ սէնէ էվլէլ վէֆաթ էթմիշ տիր: Տէօրտիւնճիւ չօճուզլարը օլան Լութֆի տէ Շիգափօտա պուլընտըընտան ճէնաղէտէ հազըր տէյիլ իտի: Նոյեմբեր 4տէ վուզու պուլան ճէնաղէ ալայընտա Վեր. Տէվլերեան, Վեր. Միսաք Այըճեան վէ պու պէնտին մուհարրիլի՝ խըզմէթէ իշթիրաք էտիպ, Ամէրեգայը պիր հանըմըն վէ Մր. Սիբիրտօն Մարաշլեանն խօշ թէրէննիւմլէրի իշպուլ րուհանի խըտմէթի զայէթ թէսիրլի գըլտըլար: Լօս Անկէլէստէն վէ Փէսէտինատան պիր չօդ վաթանտաշլար միւթէվէֆֆայա սօն իհթիրամլարընը սուսմազ իւզըր հազըր պուլունտալ չիլէքլէրլէ մուհաթ օլան թապուլթը տէրունինտէքի վիւճիւտիւնէ վէտա էտէր իքէն, չօլ մուգատտէս սէօլլէրի տէրիսթըր էթմէմէք էտէմէտիլէր, «էօլիւմ արթըզ օլմայաճազ, վէ արթըզ հիւզն վէ ֆէրեատ վէ ալըր պուլընտայաճազ տըր. զիրա էվլէթի շէյլէր կէշտի:»

Քէնտինի թանըյան հէր քէսէ «Ստեփան Խօճա» իւնվանըյա թանըմըլ օլան պիրատէրիմիդի արթըզ թէն կէօլլէրիլէ կէօրէմէյէճէք իսէք տէ, օնուն քէսքին ֆիքրինի, Յորըն սապըրնա միւշապիհ թէհամմիւլ րուհընը, հէմ էօմրէ մախսուս մուգայազալար իշինտէ պիլէ մալիք պուլընտըըր շէն թապիւթընը ապա ունուտամայըլ:

ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Փէսէտինա

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ԷՎՐՕՓԱՏԱ ԳԱԹՕԼԻԳԼԻԲ

Կէչէն հաֆթաքի, «էվրօփատա ֆրօթէսթանըզ» վէ աթիտէքի մէգալէ, Նիւ Եօրք Մէտիսըն էվլընիւ ֆրէսպիթէրիյան քիլիսէսի չօպանը Վեր. Տօզթ. Սթիւարթ թարաֆընտան Նիւ Եօրք թայմգտա նէշը օլունմուշ տըր: Միւմաիլէյհ էվրօփատա սէյեհաթ էյլէմիշ օլուպ քիլիսէ մէսէլլէրինտէ մալիւմաթ սահիպի պիր զաթ սայըլըյօր:

Փափա հիւքիւմէթինէ սօղըրու Ֆրանսատա ուզուն վազթտան պէրրու հիւքմ սիւրէն զըտտիլէթ վէ խուսումէթ թէսքին օլունմազտա տըր: 11ինճի Փիոս հազրէթլէրի վէ Մօնսէնեօր Կասպարի Ֆրանսա իլէ կիւղէլ ալազայա կիրմէքտէ տիրլէր: Եագըն վազթա գատար Բօմատա պիր Ֆրանսա սէֆիրի վէ Փարիզտէ պիր Փափա վէքիլի վար իտի: Անճազ սօն վազըթտա սօլ ճէնաշ լիպըրէլ հիւքիւմէթ մէսլէքի վէ թարիլի իզթիգասընտան օնլարը լալվ էյլէտի: Եինէ տէ տէյիլ եալընըզ Ֆրանսատա իլլա Արճէրիտա, Թունուտա, Թօնքէնտէ, Գօշին Չինտէ, Թիւրքիա վէ Սիւրիատա Գաթօլիքիլէ սօղըրու հիւսն ի հիսսիյաթ վէ թէէսիր պէօլիւմէքտէ տիր: Բօմանըն պու ճիւմլէ հէվալիտէ Գաթօլիք Ձէմփիյօնլարը իշլէմէքտէ վէ մէվգի զազանմազտա տըրլար:

Վաթիգան իթալիա հիւքիւմէթի իլէ տաիի ալազասընը տիւղէլթմիշ տիր: 1871 զանունը էսասիսի իլէ Փափանըն տիւնեալի նուֆուզը ալընալրտան պէրրու Վաթիգան շիմտիքի գատար էյի միւնասիպէթտէ օլմամըլ իտի: Հարպտան պէրու Փափա գուվլէթի պիր ասրտան պէրու էլտէ էթմէտիլի տէրէճէյէ ելթիշմիշ տիր: Պու Վաթիգանըն տիպլումաթլըը իլէ մէյտանա կէլիպ պիւթիւն տիւնեա Գաթօլիքլիլինի սիյասի վէ րուհանի զինճիր վէ իթաթ իլէ Բօմայա պաղլամըլ տըր: Փրօթէսթանթլըզ նէ շիմտի նէ էվլէլտէն պէրրու պէօլլէ սիյասի պիր մէվգի իհրազ էտէմէմիշ տիր:

Ֆրանսատա Գաթօլիքիլէ սօղըրու օլան պու հիւսն ի մէյլ եալընըզ Վաթիգանըն տիպլումաթլըը սայէսինտէ օլմատը: Հարպ էսասընտա Ալամանյար Փարիզի թէհատ էյլէր իքէն ասքէր սիննինտէ օլան 32,000 Գաթօլիք րուհպանլարընըն աթվարը պու թէէսիրի հասըլ էթ-

միշտ տիր: Չօղու ատի նէֆէր կիպի օրտոռտա հարպ էյլէտի: Վէ անլէրին շէճաթը վէ Փէ-տաքեարըղը անլէրին սընըֆընա տօղրու ասը-լարճա միսիօնէրլիյին եափմատըղը հիւրմէթի ճէլպ էյլէմիշ տիր: Պու բուհպանլարտան վէ բահիպ թալէպէլէրտէն 4000ի դաթլ օլունմուշ, 10,000ի խուսուսի նշանլարլա թալթիֆ էտիւ-միշ օլուպ պուռլարըն աթվարը էհալի վէ աս-քէրլէրին Ֆիքըրինի թէպտիլ էթտիքտէն մատա Գլէմանսօ վէ Ժօնար կիպի շէտիտ Գաթօլիք մուխալիֆլէրինին տախի հիսսիյաթընը թատիլ էթմիշ տիր: Պուռնա պաղը Գաթօլիք ճէնէրալ-լարըն եանի Ֆօշ, Լիօթի, Կուրօ, Փօ, Գասթէլ-նօ, Մանկէն, Ֆրանշէ-Տէսպիւրէ, Ուէյկանտ կիպի զաթլարըն շէճաթ վէ շախսի սիլիէթլէ-րի տախի զամմ օլունարազ պու թէէսիւր մէյ-տանա կէլմիշ տիր:

Գաթօլիքլիք իլէ Փրօթէսթանթլըզ արա-սընտաքի սիյասի Փարզլար պաշա պաղը իւն-սիւրլէր կիպի էհէմմիյէթլի տէյիլ տիր: Վա-թիզան թապիի փօլիթիզի նուֆուզ զաղանմազ իսթէր վէ չալըշըյօր, լաքին տին պու կիպի նուֆուզտան չօզ միւսթէֆիտ օլմամը տըր: Ֆազաթ հարպտան սօնրա մաղտուր օլան մէմ-լէքէթլէրէ ումումի պիւր թէշքիլաթ իլէ մուա-վէնէթ էթմէլէրի, Գաթօլիքլիյէ էն էյի իթի-պարը վէրմիշ տիր: Հարպ էանասընտա միլլէթ նօգթա ի նազարընտան այրըլը պիւր պիրինէ գուրշուն աթան Գաթօլիքլէր, հարպտան սօնրա պիրպիրինէ եազըն կէլիպ պիրլիքտէ իշլէտի-լէր: Իշլէթ Փրօթէսթանթլըղըն զաիֆլիյի պու-րատա տըր: Անլէր պիւր պիրլէրինտէն տէյիլ եալընըզ միլլի Փարզ իլէ իլլա Աղանդ Փարզլա-րը իլէ տաիմի սուրէթտէ այրըլմը տըրլար: Պու հալ տէյիլ եալընըզ իման վէ քիլիսէ թէֆ-րիզասը մէյտանա կէթիւրիյօր, իլլա մուալէ-նէթ, փրօփալանտա, միսիօնէրլիք, քիլիսէ եափմազ վէ մէքթէպ խուսուսլարընա տախի թէէսիւր էտիյօր: Փրօթէսթանթլըզ տիւնեայա բուհանի հայաթը իշիւն պիւր չօզ հայաթի թա-սալվուրլար վէրիպ անլէրին համիսի օլաճազ իքէն, հիշիյէ եէթիշէճէք զատար պիրպիրլէ-րինտէն այրըլմը վէ սաշըլմը տըրլար:

Հարպըն խիթամընը վէ էվրօփայա սուլ-հըն ալտէթինի միւթէպաղըպ Փափա պիւթիւն տիւնեատաքի ճէմաթընըն նաղար ը տիպզա-թընը ճէլպ էտիպ Գաթօլիք քիլիսէսինին եէք-վիճուս օլտուզուռնու կէօսթէրտի: Տէրհալ իա-

նէլէր ճէմ էտիլտի. միլիօնլարճա տօլարլար Րօմայա ազմաղա պաշլատըլար: Փարչալանմըշ օլան Փրօթէսթանթլըզ իսէ Զիւրիխտէքի Մէր-քէզի իանէ պիւրօսընտան մատասը պիւր իշ կէօրէմէտի: Վաթիզանա տէօքիլէն պու փարա տէյիլ եալընըզ Գաթօլիք էհալիյէ եարտըմ էյ-լէտի իլլա էվրօփատա պիւր չօզ Փրօթ. միւէս-սէսէլէրինի, քիլիսէ, մէքթէպ վէ խասթախա-նէլէրինի սաթուն ալմաղա եարատը: Ալմա-նիատա 1923տէ 88 Փրօթ. միւէսսէսէլէրի գա-փանտը, հալ պու քի օ պիւր գաշ սէնէտէ 700 Գաթօլիք միւէսսէսէլէրի աշըլտը: Էյնը իսլահ ը մէզհէպ գուրթուլաճազ իսէ, Փրօթէսթանթ զլաղուզլարըն պասիւրէթ վէ տիպլօմաթլըղը իլէ ճիւմլէ գըսմլարը իթթիհատ իւզրէ պիւր մադսէտէ տօղրու իշլէմէյէ սալէթ էթմէլի տիր: Րօմ քիլիսէսինին տէմիւր կիպի ինթիզա-մը վէ մէրքէզլէնմիշ նուֆուզընըն եափտըղը-նը կիւզէլ պիւր թէշքիլաթ իլէ եափմալը տըր: Տիւնեա շիմտի պու գատար բուհանի իհթիյաճ իշիւնտէ իքէն կէրէք Գաթօլիք կէրէք Փրօթ. քիլիսէլէր իշիւն թէասսուպ կէօսթէրմէք Գրիս-թիյանլըզա խըյանէթ տիր: Հէր իքիսինին տա-խի ճէհտլէրի իշիւն չօզ մէյտան վար տըր: Փրօթէսթանլըզ տէյիլ եալընըզ Րօմա Գաթօլիք քիլիսէսինի գապուլ էթմէք իսթէմէյէնլէր ի-շիւն գըյմէթլի տիր, իլլա հէր հանլը պիւր տա-իւրէտէ ազատ տիւշիւնմէք իսթէյէնլէրէ պէօ-յիւք խըզմէթի վար տըր վէ Փրօթ. թասալ-վուրլարը օլ պիւր քիլիսէլէր իւզէրինէ անլէրի իսլահ էտիճի պիւր թէէսիւրէ մալիք տիր:

ԹԻԻՐԲ ՂԱԶԵԹԱԼԱՐԸՆՏԱՆ

Պիր վազթտան պէրրու Սթանպօլտա Րէ-փիւպլիք զազէթասընտա Մ. Պէյ իամինտէ պի-րի Թիւրքիատա էրմէնիլէրին վէ զայրի Թիւրք անասըըն նիճէ Թիւրք բուհընա մալիք օլմա-լարը, նիճէ կէշմիշի ունուտուպ Թիւրք վաթա-նընա սարըլմալարը վէ չօճուզլարըն մէք-թէպտէ նասըլ Թիւրք հիսսիյաթը իլէ պէօյիլթ-մէլէրի հազգընտա եազըպ Հայլարտան, Րուժ-լարտան վէ Եհնուտիլէրտէն ալտըղը ճէվապ-լարը նէշը էթմէքտէ տիր: Բահնիւմա օգույան-լարա պու միւպահէսէլէր հազգընտա պիւր թա-սալվուր վէրմէք իշիւն պիւր Հայըն մէքթուպը-

նը վէ Մ... Պէյին ճէվապընը տէրճ էտիյօրըզ :
«Մ. Պէյէ ,

«Սիզին զայրի միւսլիմէր հազգընտա
հազորընըզ վէ վէրիլէն ճէվապընը խուսուսի
տիգգաթ իլէ օգուտում : Պու նազիք մէսէլէյի
իլք էլէ ալարագ պիթարաֆանէ բուհ իլէ թէֆ-
թիշ էյլէտիյինիզ իշիւն սիզի թէպըիք էյլէրիմ :
Թէմէննի էյլէրիմ քի սիզին ճէհալէրինիզ մու-
վաֆֆազէթլէ թաճլանսըն վէ ֆարգըլ անասըր
արասընտա արգու օլունան իթթիֆագ մէյտա-
նա կէլսին :»

«Տավէթինիզ ճէվապէն պիր մէսէլէ հազ-
գընտա հազաճաղըմ քի շիմտիյէ գատար պու
խուսուսըր զիքը էտէն օլմատը : Էմվալ ը մէթ-
րուքէ հազգընտա սէօյլէյէճէյիմ : Միւսլահէսէ-
յէ մատտէ էթմէյէրէք տիւրիւ սէպէպլէր իլէ
թիւրքիատան կիթմիշ օլան քիմսէլէրին էմվալ
ու էմվալընը դապթ էթմէք նէ՞ գատար շէրի վէ
տօղրու օլապիլիր : (Ունութմալալըմ քի թիւր-
քիատան թարտ օլունան 150 քիշի թիւրքլէրին
պիլէ էմվալընընա սահիպ օլմաղա միւսաստէ
օլունտու) : Սիզէ Սթանպօլտա սաքին օլան չօգ-
լարընը կէսթէրէպիլիլիմ քի մէմէլէթին
ֆարգըլ եհրլէրինտէ միւլլէրի վար տըր :
Պունլար թիւրք հէմշէհրիլէր տիւրլէր, վէրկի
վէրիլլէր, Սթանպօլտա սաքին տիւրլէր, քէյէ
հազգըլարը վար վէ ասքէր վէրիլլէր, լաքին
պիլմէյիզ հանկը մանթըզ եա գանուն իլէ պուն-
լար պաշգա շէհրտէ օլան մալլէրինէ սահիպ օ-
լմալարլար : Էմվալ ը մէթրուքէ իտարէսի աս-
լա թէֆրիզ էթմէյէրէք օնլարը տա դապթ էյ-
լէմիշ տիր : վէ պու ատէմլէր պու սէրիհ հազգ-
լարը իշիւն նէրէյէ միւրաճաթ էտէճէլէրինի
պիլմէյօրլար : Սիզէ սիւալ էտիյօրըմ, պու
ճիւմհիւրիյէթէ եազըշըր վէ ատիլ պիր գա-
նո՞ւն մը տըր քի պիւա իթիւրազ գապուլ էտէ-
լիմ, եօգսա գանունսըզըզ մը տըր :»

«Պիր թարաֆտան պիզէ թալսիյէ էտիյօր-
սընըզ քի էվլատլարըմըզ թիւրքլէրէ տօղրու
տօսթանէ պիր բուհ իլէ վէ ճիւմլէ անասըրա
գարշը մուհապպէթ իլէ թալիմ էտէլիմ վէ
թիւրք վաթանը սէվտիլէլիմ, լաքին ունութ-
մալընըզ քի պու թալիմ էվվէլա էվտէն պաշլար
վէ չօճուզ խօճասընտան օ կիւզէլ, մուհապ-
պէթլի սէօզլէրի իշիտիպ ագշամ էվլինէ կէլ-
տիքտէ վալիտէյնինտէն իշիտիր իսէ քի քէնտի
իէտէրի խանէսի հիւքիւմէթտէն գապթ օլուն-
մուլ տըր, պէն չօգ շիւպհէ էտէրիմ քի պու եէ-

նի նէսլէ արգու օլունան թասալվուրլարը վէ
պու իթթիհաթ հրսսինի իլհագ էթմէյէ մուգ-
թէտիր օլմալաճաղըզ... :

Մ... Պէյ շէօլէճէ ճէվապ վէրիյօր :

«Էմվալը մէթրուքէ գանունը միւսթէսնա
պիր հալ ու քէյֆիյէթ թահթընտա մէյտանա
կէլսի. Անատօլու վապալարը սէպէպլինտէն
օրտա սաքին օլան զայր ի միւսլիմէր քէնտի
էվլէրինի պրագմաղը թէրճիհ էյլէտիլէր : Պա-
զըլարը իտարիճէ, պազըլարը Սթանպօլա իլթի-
ճա էյլէտիլէր քի օ վազըթ էվրօֆալը օրտուլար
մէվճուտ իտի : Քէնտի օճազլարընը Անատօլու-
տա թէրք էտէնլէր իշինտէ սահիհ տիր քի պիր
չօգ սուշսուզլար վար տըր, վէ սատէճէ գօր-
գուլարընտան գաշտըլար : Պէօյլէլէր տալիմա
պիզիմ կէօղիւմիւզէ էյի հէմշէհրիլէր հալինտէ
կէսթէրիլլէրլար :

«Գանուն եախօտ տահա տօղրուսու գանուն-
լար (շիւնքի պիրտէն զիյատէ վար) օ թէրք օ-
լունմուլ էմվալըն միւսթէթիլլէր էլինէ կէշմէ-
սինի մէն էթմէք իշիւն եաիւրլտըլար : Պու գա-
նունլար սահիպլէրի օլմալան էմվալը իտարէ
էթմէք տիւլիւնկիւսիլ իլէ եաիւրլտըլար :

Լաքին հալ ու քէյֆիյէթլէր էօյլէ օլտու
քի պու կիւն հիւքիւմէթին օնլարը սահիպլէրի-
նէ իտաէ էթմէսինի միւլմքինսիզ գըլըյօր : Օ
միւլլէրէր եոլվալարընտան թարտ օլունմուլ
թիւրքլէրին էլինէ կէշմիշ տիր :

Սահիպ ի մէթրուպ իլէ հէմէֆքեար իմ քի
պու կիտէնլէր արասընտա թէֆրիզլէր էտիլմէ-
լի. գապուլ էտէրիմ քի պիր թիւրք հէմշէհրի-
նին մալի գապթ օլունմալալը տըր : Ատալէթ
տէյիլ տիր քի պիր շէհրտէն պաշգա պիր շէհրէ
կիթմիշ օլան պիր քիմսէնին մալի գապթ օլուն-
տուն :

Լաքին հազիգաթ ը հալտէ գապթ օլուն-
մո՞ւլ մը տըրլար : Զանն էթմէմ : Իլլա մուվաֆ-
գաթ պիր թէմէլլիւքտէն մահրում էթմէթլիք-
տէն իպարէթ տիր : Պէն ճիւմհիւրի հիւքիւմէ-
թին ատալէթինտէն էմին. իմ : Էմին իմ քի պիր
կիւն կէլէճէք քի պու մէսէլէլէր հիսապա ալը-
նըզ հալ օլունաճագ վէ գիյան կէօրմիւլ օլան
թէպալարըն շէրի հազգըլարը պիր գանուն իլէ
թանդիմ օլունաճագ տըր :

Պանա էօյլէ կէլիյօր քի պու վազիյէթ անա-
սըրըն պիրատէր օլմասընա գարշը պիր տիվար
շէքմէսի ատալէթ տէյիլ տիր : Սիզին զիքը էթ-
տիյինիզ խուսուսլար տիգգաթա ալընմալը, լա-

քին եհնի նէսլի, փէտէրինն էմլաքընը զապթ էթտիյի իշիւն նէտէն թիւրքէ գարչը ատապէթ իլէ պէօյլէթմէլի տիր: Անլէրէ թիւրքլէրին չէքտիյի էգլիյէթլէրի նազլ էյլէյէրէք պաշլա- մալը վէ օնլարըն տիւշար օլտուղու ինսանի- յէթսիզ մուամէլէյի թարիֆ էթմէլի: Անլէրէ սէօյլէյինիզ քի տէհրլէրտէն պէրու պիրատէր կիպի եաշատըլար, լաքին էվրօփալըլար քէնտի իշթաշլարընը տօյուրմագ իշիւն քէնտիլէրի ա- լէթ իթթիխազ էյլէտիլէր վէ պիրատէր գաժ- վալարը մէյտանա կէլիպ թիւրք վէ զայրի թիւրք թարաֆընտա խարապա խարապա իւզէ- րինէ իլալէ օլունտու:

Մատէմ քի պու սէօյլէտիյինիզ հալլէր պու գարընըզլըզ վէ նիզալար սէպէպլինտէն մէյտա- նա կէլտի եհնի նէսլի պիզիմ գաժվալարտան, հըրսլարըմըզտան վէ սէֆալէթիմիզտէն տըշա- րը պրագալըմ, անլէր իշիւն պիր մուհապպէթ վէ իթթիֆագ քիւրէ ի հաժասը հազըրլայա- լըմ»:

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Լօղարնօ իթթիֆագընա ամէլի պիր իսպաթ օլմագ իւզրէ Դեկ. 1տէ Միւթթէֆիլէր Գօլօն- ելը պօշալտըլ իտարէյի Ալամանիայա թէսլիմ էթմէյէ գարար վէրմիշլէր տիր: Պու Ֆրանսա- նըն Փուանգարէ վէ Միլըրան սիյասէթիյնտէն, եանի ճէպր իլէ Ալամանիայը թուրքու պէր- սայլ ահտնամէսինի իճրա էթտիւրմէք ուսուլըն- տան քեամիլէն աքսի թարաֆա տէօնմէք տէմէք տիր քի հէր իքի թարաֆտա պուշա մուխալիֆ- լէր վար տըր: Ալաման նասիյօնալիսթլէրի Ա- լամանիա պու Ֆէտաքեարլըզա եանի եհնի հու- տուտլարը գապուլ էթմէսինէ պէտէլ պաշգա միւսասատէլէր էլտէ էթմէլի իտի տէյօրլար: Ֆրանսըզլարտան իսէ պիր չօգ գըսմ: Պիզ եինէ Ալամանլարըն վատընա ինանըլ քէնտիիզի թէհլիքէյէ գօյօրըզ տէյօրլար: Հէր իքի թա- րաֆ փարլամէնթլէրէ թաստըզ էթտիւրմէյէ չալըշաճագլար տըր: Միւթթէֆիլէր պուշտան պաշգա միւսասատէլէրտէ պուշտնաճագլար շէօյլէ քի Բայխսթակըն պու ահտնամէյի թաս- տըզ էտէճէյի չիւպէնիզ կէօրիւնիւյօր: Ֆրան- սա տիկէր իշլալ էյլէտիյի մահալլէրտէ օրտու- նըն սայլսընը 40,000է էնտիլէճէք տիր: Պու վագթտա թէրք ի թէսլիհաթ մէսէլէսի տախի գօնուշուլույօր: Ինկիլթէրա թէքլիֆ էտիյօր

քի սիւֆէրա մէճլիսինէ Ալաման սէֆիլի տախի գապուլ օլունտու, հաթթա Ալամանիա իւզէ- րինտէքի ասքէրի գօնթօլ գալտըրըլսըն: Պրի- ան Փօշ իտարէսինտէքի գօնթօլ հիյէթինէ պիր Ալաման ճէնէրալ գամմ օլմասընա րազի օլու- յօր: Գօպլէնց վէ Մայէնց անճագ ասքէրի իշ- զալ ալթընտա գալաճագ. իտարէ Ալաման օլա- ճագ տըր: Ալամանլար էրօփլան իմալընտա սէրպէսթլիք, Բայն նէհրինտէ ազատըզ վէ Սար հաժգէսինտէ էհալինին ըէյինէ միւրէճա- թը թալէպ էտիյօրլար: Միւթթէֆիլէր պիր նօթա իլէ ասքէրի գօնթօլըն Դեկ. 1տէ պաշ- լայըլ Փետր. 1է գատար խիթամ պուշաճագընը խապէր վէրմիշ տիրլէր. օնտան սօնրա Ալամա- նիանըն վէրսայլ ահտնամէսինէ կէօրէ հարա- քէթ էտիպ էթմէյէճէյինէ նէզարէթ էթմէք ճէ- միյէթ ի Ագվամա հէվալէ էտիլէճէք տիր: Ա- լաման գապլինէսի իսէ Հինտէնպուրկըն ըիասէ- թի ալթընտա իճթիմա էտիպ 7 սաաթ միւպա- հէսէտէն սօնրա Միւթթէֆիլէրին նօթասընը գապուլա վէ Լօղարնօ իթթիֆագընա կէօրէ հարաքէթ էթմէյէ գարար վէրմիշլէր տիր:

Փէնլէվէնիս սէրմայէ իգէրինէ վէրկի թարհ էթմէք փլանը Ֆրանսատան պիր չօգ փա- րալարըն Իսվիշէրայա գաշըրըմասընա սէպէպ օլմագտա տըր: Կէրէք գուժփանեալար կէրէք գէնկիլէր փարալարընը Ֆրանսատան գաշըր- մագտա տըրլար: Փէնլէվէնին մէվէլի փէք սաղլամ տէյիլ տիր, զիրա Սօսիալիսթ փարթի իլէ անլայըշա կէլիպ օնլարըն թալէպի իւզէրի- նէ սէրմայէ վէ սէրվէթ իւզէրինէ վէրկի գօ- նուլսա Ֆրանսա սիյասէթինէ պէօյիւք թէհսի- րի օլան գափիթալիսթլէր պանքէրլէր գարչը կէլէճէքլէր: Օնլարըն արզուսընա ուլմագ իս- թէսէ փարլամէնթտա պէօյիւք գուվվէթ վէ էքսէրիյէթլէրի օլան Սօսիալիսթ ըատիգալար քէնտինի տիւշիւրիւրլէր:— Ճէն. Սարայլ Փա- րիզէ եէթիշտիյինտէ սթասիյօնտա քէնտինին խալէֆի օլաճագ Հէնրի տը Ժիւվէնէլ թարա- ֆընտան գարչըլանմըշ, լաքին Սարայլ սօղուզ չէհրէ իլէ, «Պուրայա կէլմէլի տէյիլ խտինիզ» տէյէրէք պիր ճէվապ վէրմէք իսթէմէմիշ: Մէ- պուսանըն խուսուսի գօմօսիյօնը հուզուրընտա ճէվապ վէրէճէք տիր:— Պաղեստին Արապ իթ- թիհատը ըէիսի շու եօլտա մալիւմաթ վէրիյօր: Ֆրանսըզլար Շամը 50 սաաթ թօփա թուրք- լար. չէհրին պէօյիւք գըսմը եանմըշ տըր: Ֆրանսըզլար էրմէնի մուհաճիլլէր սիւհաշլան-

տըրտըլար քի պունլար չօդ վահչիլիք եսփտըլար(?) : Պու եօլտա Ինկիլիզլեր պիր մալիմաթ ալմամը տըրլար : Ֆրանսըզլար Հայլարա վէ Ձէրքէզլերէ կիւլէնիօր իմիշլեր : Էքօ տը փարիզ տէյօր քի Ֆրանսա սիյասէթի Սիւրիատա խաթա իլէ տօլու տըր : Հիւքիւմէթէ ռէիս օլմագ իւզրէ Սիւպհի Պէրէքէթի ինթիխապ էտիլտի քի պիր Թիւրք տիւր : Պունտան մատա նազըրլարտան չօղու Թիւրք տիրլէր : Հասան Իզզէթ փաշա վէ Համտի Պէյ Մըսր, Թիւրք տիր վէ Արապ օլարազ Աթա Պէյ էյուպիլի ալլէտիպ էէրինէ պիր Թիւրք թային էյլէտի : Նոյ. 16 խապէրլէրինէ կէօրէ Տիւրզիլէր Սայտա իւզէրինէ էէօրիւլիպ Ֆրանսըզլարն սիւսլանտըրտըղը Քրիսթիյան քէօյլէրինի եազըպ ձիտէյտէյի զապթ էտէրէք զըլըյա 25 միլ եազըլաշմըլար տըր : Տիւրզիլէր 500 խանէ եազմըլար 200 թէլէֆաթ վար տըր : Ամէրիգա գօնսօլօսը Սայտայա կիթմիշ տիր : օրատա միսիօնէրլէր, Հայ էօքսիւզխանէսի վէ մէքթէպլէր վար տըր : Ինկիլիզ օրտուսու Պաղեստին հուտուտընտաքի Եէհուտի քէօյլէրինի մուհաֆազա էթմէքտէ տիր : Ասըլար Հասպիլէտէ թօփըլանըպ Մէրճայուհա հիւճմ էթմիշլէր տիր : Սէնէկալ ասքէրլէրի Քրիստան միւտաֆաա էտիպ ասըլարա մէթրէյլէօղ իլէ չօդ թէլէֆաթ վէրէրէք էհալիլի կէրի չէքմէյէ մուլաֆադ օլմուշլար տըր : Հասպիլէնի զապթը Տիւրզիլէրէ ճէսարէթ վէրիպ Ֆրանսըզլարն թէէսիլինի գըրմըշ տըր : Մուհամմէտ Տէրվիշ Համգա վէ Մուլթան Աթրաշըն օղու Ձէյտ ասըլարըն պաշընտա տըր : Շամ էթրաֆընտա Հասան Քիրրաթ վէ Մուհամմէտ Քիվաք չէթէ մուհարէպէսի եափըյօրլար : Համա իլէ Շամ արասը քէսիլմիշ վէ 100 Ֆրանսըզ ասքէրի մուհաէսէրէտէ տիր : Տիւրզիլէր էթրաֆ քէօյլէրի զապթ էտիպ էհալիլի քէնտիլէրէ իլթիհագ էթտիրմէքտէ տիրլէր : Վազիլէթ վէիլիմ տիր վէ Ֆրանսըզլար թէզիլէ մուհիմմ գուլվէթ եօլլայըպ էօնիւնիւ ալմաղլար իսէ տահա չօդ վէիլիմ օլաճագ տըր : Սիւրիա իսեանը ռէիսլէրինտէն պիրի Սթանպօլա էէթիշմիշ վէ պիր թագըմ արզուհալլար իլէ Ճէմիլէթ ի Ալվամա միւրաճաաթ էթմէք իւզրէ Ժինէվէ կիտիօր : Պու զաթ Թիւրքլէրին պիթարաֆ զալտըղընա էսէֆ էտիպ տէմիշ տիր քի, «Ախէր պիր տէօվլէթ պու մէսէլէտէ ինթէրէսօ կէօսթէրմէքէտէ տիր վէ Սիւրիալըլար Ֆրանսըզտան պաշգա պիր տէօվ-

լէթին հիմայէսինի թալէպ էտէճէլէր տիր :» Պէրութ չէհրի տախի ասըլար թարաֆընտան թէհտիտ օլունմագտա վէ չայէտ ասըլար Պէրութա էէթիշիլէր իսէ Ֆրանսըզլարն թօփա թուլաճաղընտան գօրգուլլար : Ֆրանսըզ պէօլիւքլէրի փէյտէրիլէյ էէթիշիօր : Պէրութտաքի ճիւմլէ օթօմօպիլլէր զապթ էտիլիպ ճէնուպի Լիպանան ասքէր թաշընըլլար : Ֆրանսըզ զապիթլէրի Լիպանանտա կէզիպ Քրիսթիյան Մարօնի վէ Րուճ էհալիլի սիւսլանտըրլար իմիշ : պու հարաքէթէ տին մուհարէպէսի չէլի վէրիօր : Օնուն իչիւն Տիւրզիլէր զապթ էթտիլէրի Քրիսթիյան քէօյլէրինի եազըյօրլար : Սայտատան վէ Լիպանան պիր չօդ թարաֆըլարն էհալի ազըն ազըն Պէրութա գօշմագտա տըրլար : Պիր թարաֆտան տախի Պաղեստին հուտուտըն կէճմէքտէ տիրլէր :

Ինկիլիքէրքատա տէրտէսթ օլունան 12 գօմմիւնիսթլէրին մուհաքէմէսի իճրա օլունույօր : միւտտաի ումուճի տէմիշ տիր : «Սիլ էհալիլի գանտըրըպ հիւքիւմէթին չէլիլի տէյիշտիրմէք իւզրէ ռէյ վէրտիրէ պիլիսինիլ : սիլ չախսի էմլաք օլմամալը, պաշ վէլիլ օրատան կիթմէլի տէյէ պիլիսինիլ լաքին գօմշուլուն մալինի խըրսըզլամալը եախօտ պաշ վէլիլի էօլտիւրմէլի տէյէմէզսինիլ» : Թարաֆէյն ալօգաթլար միւտաֆաա էթմէքտէ տիրլէր : Այնի զէմանտա Պօլշէվիլէրտէն իպարէթ պէօյիւք պիր զալապալըզ գըրմըղը պայրաղլար իլէ սօգաղլարտա կէզմէքտէ օլմուշ տըր : Պունլարը իքի թարաֆտան փօլիս իհաթա էտիպ մահէմէյէ կիթմէքտէն մէն էյլէմիշ : չօդ չէտիտ նուլթլար օլուպ էնթէրնասիլօնալը թէրէնիւմ էյլէմիշլէր տիր :

Իթալիանըն պօրճ մէսէլէսի իչիւն Ամէրիգայա կէլէն մուրախիսալարը մուլաֆադ օլտուլար վէ Ֆրանսըզլար կիպի պօշ տէօնմէտիլէր : Թէքմիլ պօրճ 2000 միլիօն տօլար տըր քի իթալիա 5 սէնէ ֆաիզ վէրմէյէճէք, վէ իւք սէնէլէրտէ եալընըղ 5 միլիօն տօլար վէրէրէք 62 սէնէտէ էօտէյէճէք : սօն սէնէլէրտէ 80 միլիօն օլաճագ տըր : Ամէրիգալըլար իթալիայա 50-100 միլիօն տօլարըզ պիր իսթիզըրաղ վէրմէք տիւշիւնիւյօրլար : իթալիատա 5 միլիօն առէմ սէնէվի պիր տօլար վէրէրէք իւք 5 սէնէյի էօտէմէք տիւշիւնիւյօրլար : Ամէրիգա պօրճ մէսէլէսինի պէօյլէ միւսաատէլի սուրէթտէ հալլը պիւլթիւն իթալիատա մէսէրէթէ հասըլ էթմիշ

տիր:— Պու տէ՛ֆա փարլամենթօնըն քիւշա-
տընտա պիր գանուն լաիհասը իտխալ էտիւմիշ
օլուպ անըն մաթլուպընճա Մուսօլինի քէնտի
իշէրի իշին Գրալա վէ փարլամենթէ տէյիլ,
անճազ Գրալա մէսուլ պուլունճաճազ վէ էճնէպի
տիյարլարտաքի իթալիալլարտան Ֆաշիսթ ի-
տարէսինէ գարչը մուամէլէտէ պուլունճանլար
սիթիղըն հազգընտան մահրում էտիլէճէքլէր վէ
իթալիատա պուլունճան միւլքլէրի զապթ օլու-
նճաճազ տըր:

Թիւրքիա.—Ամիրալ Պրիսթօլ Ամէրիպատա
Լօզան ահտնամէսինին թաստըզը իշին չալը-
չըպ էյի նէթիճէ էլտէ էյլէմիշ վէ Նոյեմբերտէ
Սթանպօլա ալտէթ էտէճէք իմիշ:— Թիւրք հիւ
քիւմէթի էմվալը մէթրուքէ իշին ձէմիյէթ ի
Ազվամ թարաֆընտան Եօլլանըլան 3 թահրի-
րաթա ճէվապ վէրմէմիշ տիր. Դեկտեմբերտէ
Մէճլիս ի Ազվամտա մէսէլէ գօնուշուլաճազ ի-
միշ:— Մուրալիֆլէրտէն Ռէուֆ պէյ, Բեաղիմ
Գարա Պէքիւր փաշա, Ռէֆէթ Ատնան վէ ձան-
պօլաթ Պէյլէր էնկիւրիտէ հիւքիւմէթ Փըրզա-
սընա մուխալիֆ իշէյէճէքլէր. պինտէն ալէյհ
պուլնլարըն աղլը իշին մազպաթա իմզալան-
մազտա տըր:— Զիւմհիւրիյէթին սէնէ ի տէվրիս
յէսի միւնասիպէթիյլէ էնգարէտէ պէօյիւք պիր
պալօ իճրա օլունմուշ տըր: Դաղի փաշա հազըր
օլուպ հէր քէսի թալթիֆ էյլէմիշ. սապահա
զատար Ֆօքս Թրօտ, Ուրնսթէփի վէ Պօսթօն
մազամլարը օյնանըլմը: Փաշանըն իշարէթի
իւզէրինէ հազըրուն գէյպէկ հապասընա օյնա-
մըլլար. գատընլար պաշ աչըզ տէգօլթէ իմիշ-
լէր. էրքէքլէր Փրօզ կիլինիշլէր: Սէֆիրլէր-
տէն չօղու հազըր իմիշլէր. Ֆրանսըզ սէֆիրի
նութգ էտիպ թէպրիք էյլէմիշ:

Եւրոպայի Պուլգարիսթանի օլան սօն
հատիսէտէն էփէյի ազլլանմը օլարազ ձէմի-
յէթ ի Ազվամ թէքլիֆ էթմիշ քի, Պալլան
տէվլէթլէրի արասընտա տախի Լօզարնօ մուա-
հէտէսի կիպի պիր սուլհ մուահէտէսի ազտ է-
տիլին, շէօյլէքի արալարընտա գուհուր էտէն
սիյասի մէսէլէլէր հաքէմ մէճլիսի իլէ թէսփիյէ
էտիլին վէ անըն զարարընը զապուլ էթմէք
թարաֆէյն իշին զարուրի օլուն:

Մըսրտա Թուրք Ան իսամէյնի մէզարընտա
հաֆրիյաթ տէվամ էտիլիպ նիհայէթ մէլիյին
թապուլը վէ անըն իշինտէ քէնտինին մուհե-
լանմը ճէսէտի պուլունմուշ տըր: Թապուլթ
խալիս ալթունլա գափլը օլուպ պիր չօզ գիզըյ-

մէթ թէգէինաթլէ տօլու տըր: Հալա մուհեսը
աչըլմամը իսէ տէ, կէրէք թապուլթ կէրէք մէ-
զարտաքի ալթուն վէ միւճէվհէրաթ վէ սանէմ-
լէր պիէմասալ շէյլէր օլտուղը անլաչըլմը տըր:
Մուհես Էֆսրէյ իլէ մուայէնէ էտիլէճէք տիր:
Թուրք Ան իսամէյն վէֆաթընտա 18 Եաչընտա ի-
միշ:

Թիւրքիւն պիրիսի իրան էթմիշ քի հէր
հանկի պիր մուվինկ փիքչըր գուսփանեայա
քէնտի նէֆսինի պիր էօլիւմ մէնզարէսի իշին
թէսլիմէ հազըր տըր, չու շարթ իլէ քի օլ Ֆիւմ-
տէն կէլէճէք իրատըն Եիւզտէ 20սի քէնտինին
կէրիտէ պրազաճաղը 6 չօճուլարընըն թալիմ
ու թէրպիյէսինէ սարֆ օլունսուն:

Ա.ԶԳ.ԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Մաէթթէսսիւֆ իշիթտիյիմիզէ կէօրէ
վեր. Ստեփան Եագուպեան ուղուն վաղթ տէ-
վամ էտէն աղըր պիր խասթալըզտան գուրթու-
լամայարազ Հոկ. 30տա փէսէտինատա վէֆաթ
էյլէմիշ տիր:—Վեր. Ա. Եղոյեան Դեկ. տէ Ֆի-
լատէֆիատա բուհանի ճէմիյէթլէր ազտ էտիպ
վաղլար վէրէճէք տիր:—Վերջին Լուրտա օգու-
նուլտուղունա կէօրէ Բոզրքալան Ազգապետա-
րանը միւթէպէրան իլէ Լօզան ահտնամէսինտէ
ազալլիյէթլէրէ վէրիլէն հուգուզտան վազ
կէչտիքլէրինէ վէ հիւքիւմէթին դանունընը պու
պապտէ քեսֆի առտ էթտիքլէրինէ տաիր պիր
մազպաթա իմզալալը էնգարէյէ Եօլլամը
տըրլար:— Սթանպօլ էրմէնիլէրի պիր մէճլիս
ազտ էտիպ հիւքիւմէթին գօյտուղու սիվիլ նի-
քեհը զապուլ էթմէյէ դարար վէրմիշլէր լա-
քին արղու էտէնլէր քիլիսէ նիքեհը տախի իճ-
րա էթտիլէճէքլէր տիր:— Գայսէրիտէքի 300
զատար փէրուշան էօքսիլլէրին գայըլմասը
իշին Գահրէտէ վէ Մանչէսթըրտաքի Գայսէ-
րիլլէր մէճլիս ազտ էտիպ տիւլիւմէքտէ
տիրլէր:— Արարա հարպընտա շէհիտ օլան Հայ
ասքէրլէրին քէմիքլէրի Երուսաղէմէ կէթրի-
լիպ օրատա Ս. Պատարազ վէ գիյնէթ իլէ տէֆն
էտիլմիշ տիրլէր:— Հայաստանըն Ֆինուն ը դա-
րիֆէ մէքթէպինէ պու սէնէ 31 չայիրտ գապուլ
օլունմուշ տըր:— Պէրութա Հայ Բէմիինէ
Շամտան տախի պիր չօզ մուհաճիրլէր կէլմիշ
օլուպ փէրուշանլըզ սօն տէրէճէտէ տիր: Զօզ
խասթալար վար, իլաճ Եօզ իմիշ, վէ սու տախի
չօզ ազ տըր:— Հայաստանա կիթմէք իշին
Սթանպօլտան 600 Հայ մուհաճիրլէրէ բուխ-

սաթ իսթէնիլ ի ճիւղէսինտէն եօլ վէր-
կիսի վէ սաթի վէրկիլէր ալընմայընճա ըուխ-
սաթ վէրէմէյէճէյինի պէյան էթմիշ տիր: Պուռ-
լար Ամէրիգա Հայ Կարմիր Ուաշընթօն թօփաւորը
5,000 տօլար իլէ կիտէճէլէր վէ անլէրի պիր
Սօվիէթ վափօրը կէօթիւրէճէք իմիշ: Պուրլար
Հիւքիւմէթի տախի ձէմիյէթ ի Ագվամ միւ-
րաճաթ էտիպ օրատաքի Հայլարըն տախի
Հայաստանա նազլ օլունմասընը թալէպ էյլէ-
միշ տիր: Ձէմիյէթ ի Ագվամ Հայ մուհաճիլէ-
րի Հայաստանա նազլ էթմէք իշի իլէ մէշղուլ
օլմագ իւզրէ պիր գօմօսիօն թային էյլէմիշ
տիր:— Տիթրոյթտա Մարաշլարըն Բարի-
կամաց շիրքէթինին ըէիսի Տօգ. Հ. Տէր Կարա-
պետեան եազըյօր քի Գօմիւնիթի Սենթրալ
մէշքիւր շիրքէթ իւնսի պիր թէճէմմիւ ազտ
էտիպ անտէ Պրն. Պետրոս Գրիգորեան շիրքէ-
թին մագսէտինի իյղաՀ էյլէմիշ, Տօգթ. Արսէն
Պօյաճեան տիշլէրին վէ թրնագլարըն թէմէզ-
լիյինէ տիգգաթ էթմէլիյին լուզումունտան
պահա էյլէմիշ: Պազը քիւշիւք գըզլար վէ օղ-
լանլար շիրլէր վէ իւհիլէր սէօյլէմիշլէր, վէ
մէշքիւր մէճլիստէ թօփլանըլան \$56.00 Հա-
լէպտէքի միւհթաճ վաթանտաշլարընա Բրիւ-
մըս հէտիյէսի մագամընտա իրսալ օլունմասը-
նա գարար վէրիլմիշ տիր:— Վեր. Ա. Եղոյեան
Ամէրիգանըն Փարզլը շէհրլէրինտէ Աւետարան-
չապան վազլար վէրմիշ օլուպ, պու կիւնլէրտէ
Նիւ Եօրպտա պուլունույօր վէ իւշիւնճիւ էվէ-
նիւ վէ 30նճը սօգագ քէօշէսինտէքի հօլտա հէր
ազլամ ըոհանի խըտմէթլէր իճրա էթմէքտէ
տիր:

Հալէպտէ Սիւլէյմանիյէ էրմէնի Մուհա-
ճիրին Քէմիլինտէ պագգալ Աւետիք Միքել-
եան՝ հէմշիրէսի էվլատը Մարաշլը Գուլուճագ
պօյաճըսը Վանէս օղլու Յովհաննէս վէ պիրա-
տէրի Վահան վէ հէմշիրէսի Օվսանայը պուլ-
մագ իսթէյօր:

Կարապետ աղա Ագըլըեան՝ Մարաշտա
Կիւրկիւր Տէրէտէ Միթիար Յակոբուն էնիշթէ-
սի Յովսէփի արայօր: Անըն էտրէսինի պիլէն-
լէր աթիտէքի էտրէսէ պիլտիւրսինլէր:—

Mr. G. Akulian

8 Glenwood Avenue

Menand, N. Y.

Միհրան Շիրինեան Եունանիսթանըն Գա-
վալա շէհրինտէն եազըպ. 13 սէնէտէն պէրրու
Ամէրիգատա պուլունան օղլու Արամ եախօտ
Ֆիրէնի Շիրինեանտան խապէր ալմագ իսթէր:

Պազը մահալլէրտէն Րահնիւմանըն քէնտի-
լէրէ միւնթագամէն եէթիշմէտիյինտէն տօլայը
ապօնէլէրիմիլ թէշէքքի էտիյօրլար: Պիզ հէր
հաֆթա զաղէթալարը միւնթագամէն փօսթա-
խանէյէ թէսլիմ էտիյօր իսէք տէ մաէթթէէս-
սիւֆ իրատէթիմիլ հուտուտընտան խարիճ սէ-
պէպլէրլէ պու նէվ նիլամաըզլըզլար վուզու
պուլույօր: Մազէրէթ տիլէրիլ. լաքին պիր շէյ
եափամայըզ:

Էրմէնիճէ, Թիւրքէէ եա Ինկիլիզէէ լիսան-
տան հէր հանկի պիր քիթապա իհթիյաճ հիսս
էթտիյինիլտէ աթիտէքի էտրէսի միւրաճաթ
էյլէյինիլ:—

The Armenian Educational Foundation
331 Fourth Ave., New York, N. Y.

Նոր ստացուած գրքեր, հայատառ թուր-
քերէն:—

Կոմս Մօնթէ Գրիսթօ, վեց հատոր գին \$5.00

Շահ Իսմայիլ իլէ Կիւլիւզար հանըմ .50

Դիմել Մասիս Գրատուն,

137½ East 27th St., New York, N. Y.

ՄԻՒՆՏԵՐԻՃԱԹ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍ.—

Սուշումըզ Նէ՞ Տիր

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Րուհանի Միւթալէալար

Պազլէտէ Մէգար Վեր. Ս. ՄԵԼԳՈՆԵՍՆ

ՄՈՒԽԱՊԷՐՍԱԹ.—

Աքրահամ Աղա վէ Ղազէթալար

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԱՇԵԱՆ

Եազ վէ Սիյաւէթ

ՓՐՕՖ. ՏԱՂԼԵԱՆ

Վեր. Ս. Պ. Եագուպեան

Վեր. ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԻՒԹԵՆԵՎՎԻ.—

Էվրօփաւա Գաթօլիֆի

Թիւրք Ղազէթալարընտան

ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԷՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ.—